

Havonta megjelenő tájékoztató és gondolatébresztő folyóirat a Krisztus visszajövetelét váróknak

Adventszemle

2015. március

Ellen G. White
- anyja Izrael számára

Adventszemle

„Íme, Én hamar eljövök...”

Küldetésünk, hogy Urunkat, Jézus Krisztust dicsőítsük határtalan szeretete bizonyítékainak ismertetésével. Célunk az, hogy cikkeink és híreink által olvasóink jobban megismerjék a Megváltót, és reménykedve várják közeli eljövételét.

12

3 Vezércikk

Virgiliu Peicu

Megmentő könyvek

4 Hírszemle

- Romániai egyház
- Világegyház
- Közlemények
- Nyugvóra tért

8 Alapcikk

Ioan Câmpian Tătar

Ellen G. White
– anya Izrael számára

12 Életrajz

Teodor Huțanu

Pillanatképek Ellen
White életéből

18

14 Életrajz

A szerkesztőség

Ellen G. White
és családja

17 Meggyőződés

Gabriel Ișvan

Ellen White írásai
és a Biblia közötti
kapcsolat

18 Vallomások

Florian Cîrnu

Figyelemre méltó
vallomások

21 Életrajz

Adrian Neagu

Egy próféta Európában

26

22 Inspiráló

László Zoltán

Illés palástja

24 Szempontok

Adrian Bocăneanu

Ha nem lett volna
Ellen White...

26 Szempontok

Florin Lăiu

Ellen G. White
– a Gondviselés eszköze
az Adventista Egyház
történetében (1)

31 Szívtől szívnek

Marius Munteanu

Ellen White a jövőért

Ebben az évben emlékezünk Ellen White halálának 100. évfordulójára. Adventistákként hisszük, hogy Isten hívta el és áldotta meg őt a prófétálás ajándékával.

Habár Ellen White nem töltött be vezető szerepet az egyházban, elsöprő befolyást gyakorolt minden téren. Az egyház az ő szemelátára növekedett, és mint egy anya segítette a fejlődését.

Nagy számú írása – kb. 100 000 oldalnyi kézirat – által Ellen White egy olyan Isten képét közvetítette számunkra, aki szeret minket, gondot visel rólunk és mindig mellettünk akar maradni.

2015. március. A Romániai Hetednapi Adventista Egyház hitnevelő és tájékoztató havilapja. Megjelenik havonta az Unióbizottság irányításával.

Igazgató Ioan Câmpian-Tătar, Főszerkesztő Virgiliu Peicu, Isíf Diaconu Tanácsadók Marius Munteanu, Ștefan Tomoiagă, Eduard Călugăru, Florin Istrate, Mihai Maur, Aurel Neațu, Isíf Pașca, Georgel Pîrlitu, Szász Ernő, Különleges munkatársak Romică Sirbu, Nelu Burcea, Daniel Chirileanu, Florian Ristea, Fordította Papp Andrea, Szerkesztette Bartha Sándor, Mezei Áron, Tördelés Szócs Erzsébet, Levelezési cím Curierul Adventist (Adventszemle), str. Cuza Vodă, nr. 12, Cluj-Napoca, jud. Cluj, cod 400 107, Tel. 0740-100015 E-mail mezeiaron@yahoo.com, Website www.curieruladventist.ro, Nyomtatás Tipografia Fast Print, Șos. Cernica, nr. 101, Pantelimon, jud. Ilfov, Tel. 021/3230020, Fax 021/3230040

ISSN 1842 - 3361

Megmentő könyvek

„Keressétek meg majd az Úr könyvében,
és olvassátok.” (Ésa 34:16)

Kétezertizennégy november 20-án a Floridai Egyetem egyik diákját egy könyv mentette meg a halálos lövedéktől. Jason Derfuss kiírta az esetet egy közösségi oldalra. Elmesélte, hogy elment a könyvtárba kikölcsönözni egy könyvet a nagy angol reformátor John Wycliffe életéről, akiről Ellen White is írt *A nagy küzdelem*-ben. Amikor éppen kilépett a könyvtárból, egy fegyveres alak elkezdett lövöldözni Jason és a körülötte levők felé. A golyó keresztüllőtte hátizsákját és befűrödött az éppen kikölcsönözött könyvbe. A tettes mintegy öt lépésre állt a háta mögött. Jason a következőket nyilatkozta az NBC News számára: „Nincs semmi oka annak, hogy én most életben legyek, de a könyvek megmentettek, Isten megmentett.”

Nem kevés bizonyíték áll rendelkezésünkre azzal kapcsolatban, hogy a könyvek szó szerint és átvitt értelemben is megmentették emberek életét. Én személyesen azt hiszem, hogy egy könyv mentette meg a lelki életem. És itt nem a Szentírásra gondolok, amelyet akkor nem értékeltem kellőképpen. Húsz éves lehettem és különböző létkérdések megválaszolásának felemésztő időszakát éltem. Az engem körülvevő ateista környezet nagymértékben befolyásolt. Kerestem „az utat” és a láthatár még ködbe veszett. A kor társadalmi és filozófiai felfogása különféle ígéretekkel és ajánlatokkal csábított.

Egyik nap, amikor éppen az élet értelmének hiányérzete miatt szomorkodtam, meglátogattam édesapámat a munkásszálláson, ahol a bukaresti ingázó munkások laktak. Amikor a szobájába léptem, azt mondták, hogy elment vásárolni, de nemsokára visszajön. Úgy döntöttem, hogy megvárom. Leültem az ágy szélére. Kissé nyugtalan voltam. Olvasni akartam valamit. Elfelejtettem magammal hozni a könyvet, amit éppen olvastam. Egy filozófiai tanulmány lett volna. Azt mondták róla, hogy az erkölcsi kultúra egyik remekműve. Még ma is úgy vélem, hogy elfogadható, különösen, mivel itt-ott még a Bibliára is utalt, természetesen nagyon burkoltan és kitérő

módon. Elképesztő dolog volt, hogy abban az időben valaki megemlítsa a szent történelmet.

Miközben édesapámra vártam, megláttam az ágy alatt egy faböröndöt. Kíváncsi voltam, hogy mi lehet benne. Amikor felnyitottam, két tiszta, összehajtogatott inget láttam egy újságpapíron. Csalódottan visszacsuktam és ledőltem az ágyra. Gyorsan elaludtam és a valóság álommá vált. Édesapám közeledett az ágyhoz és mosolyogva kérdezte: „Megtaláltad a kincset a bőröndben?” Hirtelen felugrottam. Senki nem volt mellettem. Lehajoltam és újból előhúztam a csomagot. Félretoltam az ingeket és éreztem, hogy a bőrönd alját takaró újság alatt még volt valami. Egy könyv lapjai bújtak meg ott. Nem volt meg sem az eleje, sem a vége. Kutattam, hogy felfedezzem milyen könyv lehet, de nem találtam semmit. Elhatároztam, hogy elolvasom, akkor majd kiderül, mi is lehet az. Amikor felfedeztem, hogy egy vallásos könyv, félre akartam tenni, de mégis végigfutottam a sorokon. Nem tudom, mi történhetett, de minden mondat kezdett erőteljes és mély értelmet nyerni. Valóban kincznek tűnt számomra. Nem tudtam elszakadni azoktól a soroktól. Valóságos kinyilatkoztatás volt ez nekem. Háromszor egymás után elolvastam. Kezdtém valóban megismerni Isten bölcsességét.

Sok kutatás után egy nyugdíjas lelkész könyvtárában megtaláltam a hiányzó részeket is. Elhatároztam, hogy Isten oldalára állok és harcba szállok az ateizmussal. Ellen White „Előtted az élet” című könyvéről volt szó. Ez a könyv mentett meg és küldött a Bibliához. Két éven keresztül csak azt olvastam, ami Ellen White tollából származott. Mindent elolvastam, amit vele kapcsolatban találtam. Ezen könyvek hiányában lehet, hogy valamiféle keresztény lettem volna, de biztosan nem adventista. Harc dúl ezen szerző könyvei ellen, de ne engedjétek az ellenség cselszövéseinek! Bízom benne, hogy Isten megajándékoz bölcsességgel, hogy bizalommal forduljunk a megmentő könyvek felé. „Keressétek meg majd az Úr könyvében, és olvassátok.” (Ésa 34:16) ■

Virgiliu Peicu,
a *Curierul Adventist*
főszerkesztője

■ ROMÁNIAI EGYHÁZ

Kétmillió eurót kapott a romániai ADRA .....

A romániai ADRA kétmillió eurós támogatást kapott a POSDRU program keretén belül. A 2014. november 23-án letett, dél-nyugat olteni és Bukarest-Ilfov-i fiatalok munkájának segítésére vonatkozó tervezet 83,5 pontot szerzett az elbíráláson. 2015. február 5-én, csütörtökön írták alá a támogatási szerződést az ADRA és a POZDRU között.

Robert Georgescu testvér, a romániai ADRA elnöke így nyilatkozott: „A szerződés aláírásának rég várt pillanata nagy izgalommal töltött el, különösen azért, mert a romániai ADRA-ra vonatkozik. Örömmel gondolunk arra

a több száz fiatalra, akik élvezhetik ennek a programnak az előnyeit és nem csak elméleti esélyt, hanem gyakorlati, pénzügyi támogatást is kapnak, hogy kifejleszthessenek egy életre szóló vállalkozást önmaguk, családjuk és a társadalom érdekében.”

Az ADRA által, a S.C. R4 – Consultantă și Formare Profesională S.R.L., a RESPIRO Szervezet és a CREFOP közreműködésével kifejlesztett „Step-by-step” program illeszkedik a fiatalok foglalkoztatásával és beilleszkedésével kapcsolatos európai stratégiákba. A tervezet fő célja a vállalkozások fej-

lesztése 400 olyan 18–25 év közötti személy részére, akik felsőfokú tanulmányokat végeznek és magánvállalkozást szeretnének elindítani. A segítség magában foglalja a tanácsadást, az irányítást, a szakmai képzést a vállalkozás elindításában és haladásában, 40 Bukarest-Ilfov-i és dél-nyugat olteni cég számára, valamint legkevesebb 80 új munkahely létesítését, ami hosszú távon számos területen fejti ki jótékony hatását, többek között gazdasági, társadalmi és kulturális téren.

Forrás: Adventista Info, 711/2015. február 6.

Valdens diák találkozó .....

Több száz fiatal kapcsolódott be az elmúlt hat évben a *Valdens diák* és a *Valdens egy évig* programokba. Ezek közül 70-en vettek részt a 2015. február 6–8 között megszervezett találkozón a cernicai Adventista Teológiai Intézetben, hogy kiértékeljék és felmérjék eddigi tevékenységüket.

Péntek este visszaemlékeztek arra, hogy az Úr Jézus elsődleges tevékenysége a foglyok megkeresése és felszabadítása, valamint más ehhez hasonló feladat elvégzése volt.

Szombat reggel a valdensek közös imaórát tartottak, együtt énekeltek és

tudomást szereztek a *Jézus élete* című könyv elkészítésének körülményeiről. Ezek után a fiatalok bátorrággal és kedvességgel felfegyverkezve irodalmat osztogattak.

Szombat délután, az ősi valdensekhez hasonlóan a mai diákok is elmond-

ták emlékezetből Jakab levelét és tapasztalatokat osztottak meg egymással.

Az eseményen olyan tapasztalt személyek is részt vettek, mint Ioan Câmpian, Iacob Pop, Georget Pârliu, Laura Vațe és Mihai Goran.

Végül hangsúlyozták, hogy nagy szükség van olyan fiatalokra, akik hajlandóak bekapcsolódni ebbe a programba. Szeretnéd te is az élvonalban erősíteni soraikat? Akik felvállalják ezt, azoknak az Úr maga ígér örök jutalmat!

Olivia Stănescu, valdens diák

■ VILÁGEGYHÁZ

A Generál Konferencia idején elektronikus szavazási rendszert fognak alkalmazni .....

A Generál Konferencia idén júliusában megrendezésre kerülő közgyűlésén a képviselők már nem egy sárga lap felemelésével fognak szavazni, mint az eddigi alkalmakkor, hanem most első ízben egy elektronikus szavazógép gombjának megnyomásával fejezhetik majd ki szándékukat. A szavazatokat

így azonnal számlálják és a végeredményt kivetítik.

Az egyház hivatalos szóvivői szerint ennek a módszernek az alkalmazása pontosabb, biztosítja a szavazók névtelenségét és ez által csökkenni az esetleges személyes nyomások és felkérések.

„A technológia több szempontból befolyásolja életünket, és folyamatosan keressük azokat a módszereket, amelyek által javíthatunk a Generál Konferencia közgyűléseinek minőségén és görögülékenységén” – mondta Myron Iseminger, a világszéles Adventista Egyház segédtitkára.

Az elektronikus szavazást már bevezették az egyház éves bizottsági gyűlésén, amelyre októberben került sor. Akkor az egyház több száz hivatalos személyisége szavazott saját készüléke segítségével. A San Antonio/Texas-i közgyűlésen a legnagyobb vezetőségi szerv, mintegy 2600 képviselő használhatja majd a rendszert.

Iseminger testvér kijelentette, hogy az új rendszer rendkívül hatékony. Az

elmúlt ülészakok alkalmával a szavazatokat a szervezők számolták, akik feljegyezték, hogy hány képviselő emelte fel a sárga szavazólapocskát. Ez azonban rendkívül időigényes feladatnak bizonyult. A kényesebb kérdésekben a titkos szavazást alkalmazták, amely még több időt emésztett fel. „Szeretnénk átláthatók és

becsületesek lenni. Szerintem ez a lépés is ebbe az irányba vezet” – tette hozzá.

A Generál Konferencia közgyűlésére 2015. július 2–11 között kerül sor.

Forrás: Adventista Info 711/2015. február 6.

■ KÖZLEMÉNYEK

Feliratkozás az EFORIE-SUD üdülőotthon turnusaira – 2015 .....

5 NAPOS TURNUSOK

június 14–19.	augusztus 2–7.
június 21–26.	augusztus 9–14.
június 28–július 3.	augusztus 16–21.
július 5–10.	augusztus 23–28.
július 12–17.	aug. 30 – szeptember 4.
július 19–24.	szeptember 6–11.
július 26–31.	szeptember 13–18.

INFORMÁCIÓ ÉS BEJELENTKEZÉS: Az Adventista Egyház Román Uniójának Nyugdíjosztálya, str. Erou Iancu Nicolae nr.38-38A, Voluntari, Ilfov, cod 077190; tel.: 021/269.03.38, mobil: 0744 388 030; 0740 104 001; e-mail: casapensii@adventist.ro.

FIZETÉSI LEHETŐSÉG: RO70BRDE445SV23727864450 – BRD, Sucursala Jolie Ville. Föltétlenül fel kell tüntetni: „sejur Eforie Sud” és a nevet. A fizetés az Unió Nyugdíjosztályának pénztáránál is lehetséges.

ÁRAK – SZÁLLÁS

Felnőtt/14 év fölötti gyerek/nap/2 ágyas szoba

május: 80 lej	augusztus: 120 lej
június: 90 lej	szeptember: 90 lej
július: 120 lej	

Gyerek (4–14 év), időszaktól függetlenül
25 lej matracal és ágyneművel
10 lej matrac nélkül

Ingyenes: 0–4 év közötti gyerekek

FIGYELEM:

- A turnusok vasárnap 14 órakor kezdődnek és pénteken 10 órakor zárulnak.
- Szombaton semmilyen szolgáltatást nem nyújtunk.
- 2 egymást követő turnus esetén (ugyanazon személynek) 12 helyett 11 napot kell fizetni.
- A helyfoglalás legtöbb két hétig érvényes. A turnus díját a leszögezett időpont előtt legkevesebb 1 hónappal kell kifizetni. Ellenkező esetben a helyfoglalás érvénytelen.
- A CPA számlájára utalt pénzüsszeg visszafizetésére nincs lehetőség.
- A NYARALÁSI IDŐSZAKON KÍVÜL IS LEHETSÉGES A HELYFOGLALÁS. Ebben az esetben az árak és az elszállásolási feltételek előzetes egyeztetés alapján szögezhetők le.

Feliratkozás a SZOVÁTAI üdülőotthon turnusaira – 2015 .....

10 NAPOS TURNUSOK

május 10–20.
május 24 – június 3.
június 07–17.
június 21–július 1.
július 5–15.
július 19–29.
augusztus 02–12.
augusztus 16–26.
aug. 30 – szeptember 9.

INFORMÁCIÓ ÉS BEJELENTKEZÉS: Az Adventista Egyház Román Uniójának Nyugdíjosztálya, str. Erou Iancu Nicolae nr.38-38A, Voluntari, Ilfov, cod 077190; tel.: 021/269.03.38, mobil: 0744 388 030; 0740 104 001; e-mail: casapensii@adventist.ro.

FIZETÉSI LEHETŐSÉG: RO70BRDE445SV23727864450 – BRD, Sucursala Jolie Ville. Föltétlenül fel kell tüntetni: „sejur Eforie Sud” és a nevet. A fizetés az Unió Nyugdíjosztályának pénztáránál is lehetséges.

DÍJ/NAP

Felnőttek	100lej/személy/szállásésétkezés: – 45 lej szállás – 55 lej étkezés
4–14 év közötti gyerekek	50 lej/személy/szállás és étkezés: – 20 lej szállás – 30 lej étkezés
0–4 év közötti gyerekek	ingyenes

FIGYELEM

- A pihenési időszak vasárnap 14 órakor kezdődik és szerdán 10 órakor ér véget.
- A helyfoglalás legtöbb két hétig érvényes. A pihenést a leszögezett időpont előtt legkevesebb 1 hónappal kell kifizetni. Ellenkező esetben a helyfoglalás érvénytelen.
- CPA számlájára utalt pénzüsszeg visszafizetésére nincs lehetőség.
- A NYARALÁSI IDŐSZAKON KÍVÜL IS LEHETSÉGES A HELYFOGLALÁS. Ebben az esetben az árak és az elszállásolási feltételek előzetes egyeztetés alapján szögezhetők le.

Irányítsd éves adód 2%-át a romániai Hetednap Adventista Egyház non-profit szervezeteinek támogatására! .....

Az 571/2003-as törvény 57. cikkének 4. bekezdése szerint az adófizetők éves adójuk 2%-át fordíthatják non-profit szervezetek támogatására.

Az egyházterület székhelyéről, a lelkészeiktől, az adóhivaltól, a postahivaltól vagy az internetről (www.anaf.ro > Asistență contribuabili > Toate formularele cu explicații > 230) beszerezhető az űrlap, amelyet a következőképpen kell kitölteni:

- az adófizető személyes adatai, lakcím, személyi szám.
  - összeg – a kiírt összeg átutalandó. Amennyiben ezt a helyet szabadon hagyják, az adóhivatal alkalmazottai számolják ki a megfelelő összeget.
  - A non-profit szervezet megnevezése, IBAN-kódja és azonosítási száma.
- Az űrlapot ajánlott levél formájában kell elküldeni vagy személyesen kell leadni a helyi adóhivatalban.

Beküldési határidő: **május 25.**

A következőkben bemutatjuk a romániai Hetednap Adventista Egyházhoz tartozó ilyen jellegű szervezeteket:

Nume ONG	Cod Fiscal	Cod IBAN
Uniunea de Conferințe a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea	4752219	RO39BRDE445SV23727514450
Asociația Conștiință și Libertate	26601411	RO15BRDE445SV34622064450
Biserica Creștină Adventistă de Ziua a Șaptea, Conferința Banat	5776798	RO68RNCB0015049272450001
Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea, Conferința Moldova	4277072	RO97RNCB0026012666800001
Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea, Conferința Muntenia	4733390	RO98RNCB0074029236240001
Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea, Conferința Oltenia	4553216	RO75RZBR0000060000460472
Conferința Transilvania de Nord	4547087	RO75RNCB0106026590810001
Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea, Conferința Transilvania de Sud	8364740	RO37RNCB0193015967500001
Asociația Susținătorilor Centrului Media Adventist	9853800	RO06BRDE445SV80558534450
Agenția Adventistă pentru Dezvoltare, Refacere și Ajutor – ADRA România	14355291	RO73RNCB0074029215400001
Asociația pentru Sănătate, Educație și Familie	12525349	RO92BRDE445SV59218754450
Asociația pentru Sănătate, Educație și Familie – filiala Moldova	18522724	RO42RNCB0026040384680001
Asociația pentru Sănătate, Educație și Familie – filiala Oltenia	17643477	RO72RZBR00000600006579189
Filiala Muntenia a ASEF	15890683	RO36RNCB0074029223900001
Asociația Sola Scriptura	14297964	RO81BRDE445SV47505254450
Asociația Serviciul Umanitar pentru Penitenciare	5108446	RO87BRDE445SV91736164450
Asociația biblică „Casa Bibliei”	27075455	RO96RNCB0073034770940001
Asociația „Exploratori pentru viitor”	14027189	RO59BRDE445SV51224674450
Asociația „Exploratori pentru viitor” – filiala Baia Mare	18671564	RO92RNCB0182060518680001
Asociația „Școala Mihai Ionescu”	12483090	RO21RNCB0084010768640001
Fundația OMEGA	9914800	RO41BTRL02701205M59030XX
Fundația umanitară „Dr. Luca”, Bacău (Centrul de Sănătate Podiș)	14078913	RO15RNCB0026030893770001
AMICUS Iași	14032304	RO57BRDE240SV39131532400
AMICUS Cluj-Napoca	24775110	RO69BTRL01301205N60457XX
AMICUS Craiova	22569300	RO48BRDE170SV34125831700
AMICUS Timișoara	18620862	RO83RNCB0255040347750001

■ NYUGVÓRA TÉRT

Gyéresi Ernő .....

Gyéresi Ernő, romániai magyar lelkész testvérünk a rákkal vívott hosszas küzdelem után 54 éves korában hunyt el, 2015. január 31-én Michigan/Niles-i otthonában, családja körében.

Gyéresi testvér szolgálatának első 13 évét az Észak-Erdélyi Egyházterület lelkészeként és adminisztrátoraként töltötte, az utolsó 13 évet pedig az USA-beli Andrews Egyetem kiadójának szolgálatában, mint vezetési és értékesítési aligazgató.

Az utóbbi években lelkesen dolgozott az Andrews Tanulmányozó Biblia kivitelezésén, melynek kiadására első ízben 2010-ben került sor. A terv megvalósulása Gyéresi testvér megfeszített munkájának köszönhető. A Biblia román nyelvű kiadásának (2014) szerkesztői tanácsadójaként Gyéresi testvér mindent meg tett a lehető legjobb tanácsok szolgáltatása érdekében, együtt dolgozott a román csapattal, annak ellenére, hogy betegsége miatt erőfeszítései fájdalmasak és megerőltetőek voltak.

„Befolyása, teológusként és az egyház egyetlen egyetemi kiadójának adminisztrátoraként, sok ideig érezhető

marad az elmúlt 13 év fontos kiadványai és különösen az Andrews Tanulmányozó Biblia által” – mondta Ronald Knott, az Andrews Egyetem kiadójának igazgatója.

Marius Munteanu lelkész, a romániai Hetednap Adventista Egyház elnöke részvétlevelét küldött a gyászoló családnak, melyben kifejezte testvérünk elvesztése miatti mély fájdalmát és értékelte Gyéresi testvér gyümölcsöző munkáját.

„Sok éven keresztül örvendtünk a Gyéresi család jelenlétének itt, Romániában. Ernő testvér szolgálatának felét itthon töltötte el lelkészként és adminisztrátorként, annak másik fele pedig örömet és segítséget nyújtott a világszéles Adventista Egyháznak, az Andrews Egyetemen végzett csodálatos tevékenysége által. Ernő testvér emléke, aki szívvel-lélekkel kapcsolódott be az egyház hivatali, kiadói és missziós szolgálatába, mindig kellemes és tiszteletbeli helyet foglal el a romániai Hetednap Adventista Egyház és a világszéles egyház soraiban” – írta Munteanu testvér.

Ugyanakkor Munteanu testvér köszönetét fejezte ki a családnak, említve, hogy „ez a különleges munka, melynek legutóbbi gyümölcse az Andrews Study Bible és a Andrews Bible Commentary, csak önök, a család támogatásával jöhetett létre.”

Gyéresi Ernő lelkész 1960. február 27-én született a romániai Nyárádszeredében. Ragyogó matematikusként sikeres karrieréről mondott le, amikor édesapja, nagyapja és családja további nyolc tagjának a nyomdokaiba lépve elkezdte szolgálatát a Hetednap Adventista Egyház keretén belül.

A bukaresti Adventista Teológiai Intézetben végzett tanulmányait követően 1985-től 13 évig dolgozott mint lelkész és adminisztrátor az Észak-Erdélyi Egyházterületnél. 1998-ban költözött a michigani Berrien Springs-be, ahol 2000 elején elvégezte doktorátusi tanulmányait, az Andrews Egyetem Adventista Teológiáján. Időközben elkezdte tevékenységét az Andrews Egyetem kiadójánál, melynek 2011-ben lett aligazgatója.

„Annak ellenére, hogy Gyéresi Ernő halála látszólag az élet és a boldogság ellenségének győzelmét mutatja, türelmetlenül várom a feltámadás reggelét, amikor majd dicsőítjük a Bárányt, akinek áldozata biztossá tette a győzelmet” – nyilatkozta Gerald Klingbeil, az Andrews Biblia előkészítő csapatának munkatársa.

Gyéresi Ernő testvér halálát mély fájdalommal gyászolja felesége, Ildikó, fia, Lehel, lánya, Harmat, szülei Gyéresi József és Márta, valamint testvére, Dan Judit.

Lucia Mateiași .....

1928. április 22-én született Lina és Gheorghé Mateiași első gyermeke, Lucia, Craiovától 30 km-re, Tencănu faluban. Lucia gyermekkorától kezdve súlyos beteg volt, miután három éves korában árván maradt testvérel, Zahariával együtt. Serdülőként el kellett

hagynia otthonát és vándorlásra kényszerült, azonban Isten gondot viselt róla, mert a bukaresti Labirint gyülekezet igazi családdá vált számára.

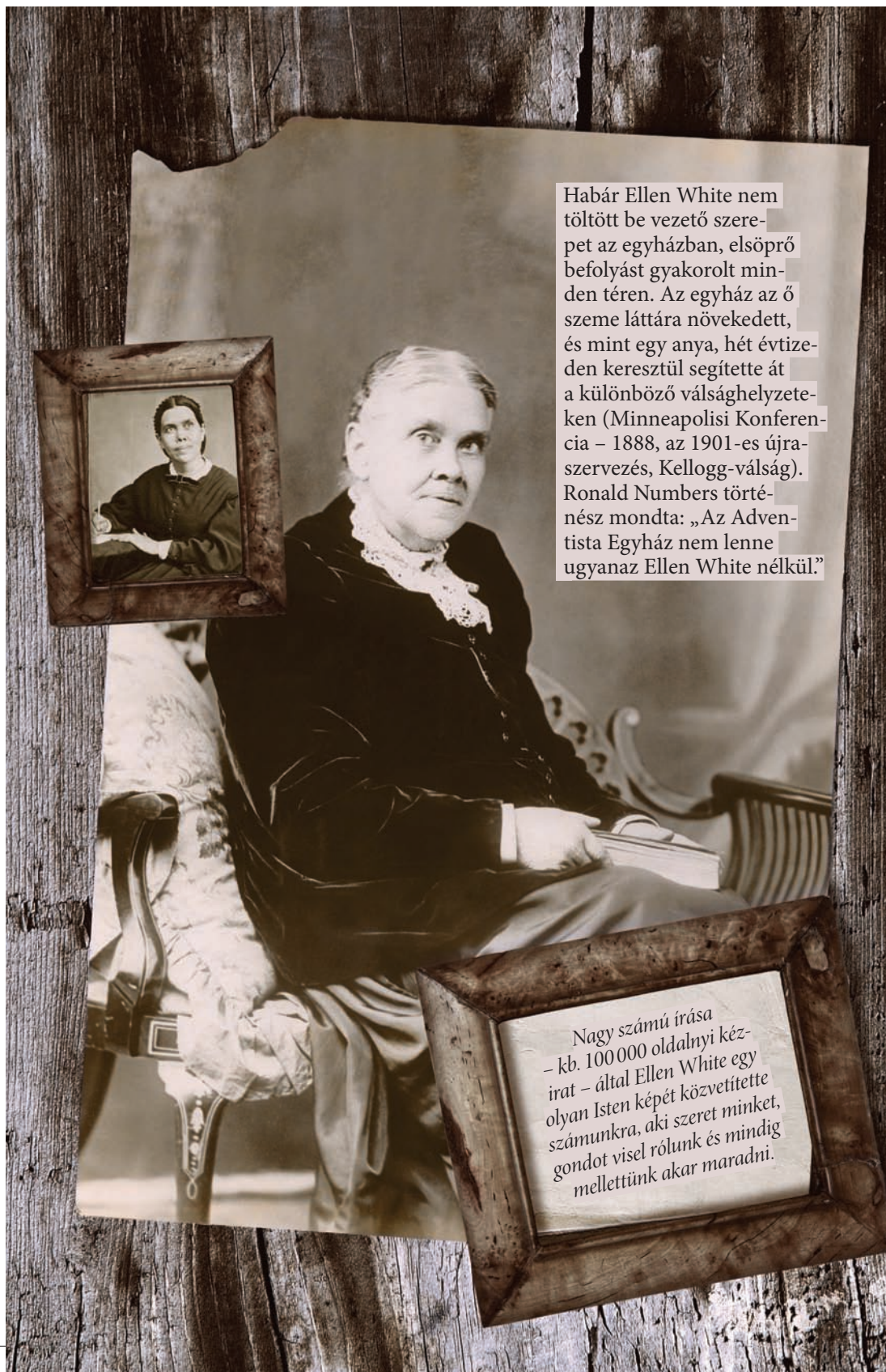
Lemondott a családalapításról és elhatározta, hogy felneveli két árván maradt unokahúgát, Rodicát és Lizicát. Rodicát örökbe fogadta, Lizica pedig időközben Petre Teofil lelkész felesége lett.

Rodica Ausztráliába települt ki és hálája jeléül csendes, bőséges otthon nyújtott Luciának élete utolsó 25 évében. Utoljára Melbourne-ban laktak, ahol Lucia a román adventista közösséghez tartozott.

Itt fejezte be földi futását 2015. január 12-én, szeretett Megváltójával és a szeretteivel való boldog találkozás reményében.

Anya Izrael számára

Habár Ellen White nem töltött be vezető szerepet az egyházban, elsöprő befolyást gyakorolt minden téren. Az egyház az ő szeme láttára növekedett, és mint egy anya, hét évtizeden keresztül segítette át a különböző válsághelyzetekben (Minneapolis Konferencia – 1888, az 1901-es újrászervezés, Kellogg-válság). Ronald Numbers történész mondta: „Az Adventista Egyház nem lenne ugyanaz Ellen White nélkül.”

Nagy számú írása – kb. 100 000 oldalnyi kézirat – által Ellen White egy olyan Isten képét közvetítette számunkra, aki szeret minket, gondot visel rólunk és mindig mellettünk akar maradni.

A Generál Konferencia a „Prófétaság Lelke” évének nyilvánította a 2015-ös esztendő. Ebben az évben emlékezünk Ellen White halálának 100. évfordulójára. Adventistákként hisszük, hogy Isten hívta el és áldotta meg őt a profétálás ajándékával, hogy különleges küldetést töltsön be a vég idején. A profétálás jelenségének jobb megismerése, a múltban való megnyilvánulásai és Istentől elrendelt célja megértésének érdekében térjünk vissza időben több ezer évet és tekintsünk be azon az ablakon, melyet a Biblia tárt ki előttünk ebben a témában. Az Ószövetségben egyedi képre bukkanunk: „Összeverődött egy falusi hadsereg. A gazdálkodók kezdetleges fegyvereket szorongatva rohantak a találkozás helye felé. Nem voltak katonai öltözékben, nem részesültek megfelelő képzésben, de szemükben lángolt a szabadság reménysége. Senkinek nem volt vesztegetni való ideje. A parancsnok végignézett a tarka sokaságon és utasításokat osztogatott a közös erőfeszítés megszervezése érdekében. Számuk hamarosan tízezerre emelkedett. Nemsokára készen álltak és a parancsnok háta mögött mentek. Azonban figyeljünk fel valamire! Egészen furcsa! Mit keres egy asszony a parancsnok mellett? Miért nem küldi haza? Nem ott van a helye? Jobban tanulmányozva a történetet felfedezzük, hogy jelenléte döntő fontosságú volt. Ő nem a parancsnok felesége, nem ő kérte, hogy részt vehessen ezen az eseményen. A parancsnok óhajára állt oda. Jelenléte biztonságot nyújt.”¹

A történetet a Bírák könyvébe olvashatjuk teljes egészében, a 4. és 5. fejezetekben. Az asszony neve Debora, aki által szólt és munkálkodott Isten annak a lelki sötétségnek az időszakában, amikor Izrael fiai „gonoszul cselekedének az Úrnak szemei előtt”. (Bír 4:1)

A prófétálás ajándéka

A megváltás történetének legfontosabb pillanataiban rendkívül lényeges szerepet töltek be az Istentől szolgálatra elhívott és a prófétálás ajándékával felruházott emberek: Noé (az özönvíz előtt), Ábrahám (a választott nép kialakítása és a nemzetek megáldása), Mózes (az Egyiptomból való szabadulás prófécijának beteljesítése), Illés, Elizeus (a bálványimádás korában), Hóseás, Ámos (Samária bukása előtt), Jeremiás, Ezékiel, Dániel (a babiloni fogság előtt és annak egész ideje alatt), Keresztelő János (bemutatta Jézus Krisztust), Péter, Pál és mások (az első gyülekezetek megalapítása), Ellen White (a leghosszabb próféciai idő, a 2300 év beteljesedése).

A prófétálás nem az egyedüli lelki ajándék, amely által Isten gazdagítja, vezeti és tökéletesíti egyházát (Ef 4:5-15), de elismerjük, hogy ez a legfontosabb ajándék a népnek Megváltó Jézus Krisztusunk, valamint a Szentlélek jelenléte és munkája után. A legfontosabb mű, amelyet ezek az Istentől ihletett csodálatos emberek megvalósítottak, a Szentírás. A Bibliában ötvenöt próféta neve válik ismertté, sokan közülük kanonizáltak (a kanonizált próféták hozzájárultak a Biblia megírásához). Ugyanakkor más, névtelen próféták is megjelennek.

Egyedül Isten elhívására válhat valaki prófétává. A prófétai tevékenység felelősséget, józan ítélőképességet, hatalmat (az üzenet Istentől származik) feltételez és sok-sok szenvedéssel jár. A szolgálat nem a legkellemesebb sem saját maga, sem azok számára, akiknek közvetíti az üzenetet. A legtöbbet közülük kigúnyoltak, üldöztek életük során és bíráltak haláluk után. Abraham Heschel a nagy teológus mondta: „Ostobaság azt kívánni, hogy próféta lehess.”

A próféta szerepe

A próféta elsődleges feladata helyes képet bemutatni Istenről. Isten a múltban sokszor és sokféleképpen szólt a próféták által, hogy az emberek megismerjék Őt. Az ismeret hiányában, mivel hibás képet alkottak jelleméről, folyamatosan visszatértek a bálványimádás sötétségébe. Számos részletet nem ismerünk Deboráról. Hány

éves korában hívta el Isten, hogyan hívta el, hogyan ismerte el a nép, hogyan tűnt ki a többiek közül oly mértékben, hogy magasrangú tisztségviselővé vált? Ez csak néhány kérdés, amelyekre nem tudjuk a választ, a mennyei ihletés nem tartotta fontosnak ezeket a szempontokat.

Egy dolgot tudunk, hogy a bűnnek vannak következményei és az elnyomás fájdalma miatt „kiáltottak az Úrhoz”. Nem azért jöttek Deborához, hogy megoldják vitás kérdéseiket, hanem azért, hogy mennyei választ kapjanak gondjaikra és gyötrődéseikre. Ily módon erősödött a nép Istenbe vetett hite és megváltozott jellemével kapcsolatos korábbi felfogásuk. Isten az Ő irgalmassága és nem a nép jósága miatt hallgatta meg kiáltásukat.

Napjaink prófétájával, Ellen White-tal kapcsolatban sokkal több ismerettel és adattal rendelkezünk. Ismerjük családi körülményeit, balesetét, amely kilenc éves korában – saját szavai szerint – megfosztotta őt „a gyermekkor örömeitől”. Ismerjük az első látomásával kapcsolatos részleteket, amikor Isten megismertette vele tervét azzal a kis adventista csoporttal kapcsolatban, akik keresték a választ az éppen átélt nagy csalódás után. Tudjuk, hogyan hívta el őt Isten a mennyei üzenet közvetítésére. Élete során a jó Isten folyamatosan beszélt hozzá mintegy 2000 látomás által.

A legfontosabb azonban, amit tudunk kell, hogy nagy számú írása (kb. 100 000 oldalnyi kézirat, 26 darab haláláig megjelent könyv, melyek száma napjainkra 120-ra emelkedett) által Ellen White egy olyan Isten képét közvetítette számunkra, aki szeret minket, gondot visel rólunk és mindig mellettünk akar maradni. Legnagyobb szükségletünk egy helyes istenkép kialakítása. Csak így ismerhetjük fel valós állapotunkat (Ésa 6:1). A hamis buzgóság vagy a felszínes lelkiség gyökere, akár tudtunkon kívül is a hibás istenképben lelhető fel. „Egyedül szeretet által ébred fel a szeretet. Istent ismerni annyit tesz, mint szeretni Őt.”²

Ő nem azért szeret minket, mert megérdemeljük, hanem mert Ő a szeretet. Nem csoda, hogy az „Isten a szeretet” kijelentés képezi a „Korszokok harca”³ című könyvsorozat központi témáját.

Az első könyv a *Pátriárkák és próféták*, ezzel a mondattal kezdődik, az utolsó, *A nagy küzdelem* pedig ezzel a megfogalmazással zárul. *A Jézushoz vezető út* első kijelentése így hangzik: „A természet és a kinyilatkoztatások egyaránt bizonyoságot tesznek Isten szeretetéről.”

A próféta magyarázza a történelmet

Debora nem egy királyi udvarban vagy egy palotában fejtette ki bírói tevékenységét. Bétel és Ráma, az Efraim hegység két vallásos hátterű helysége között található Debora-pálmája. Ez a hely olyan, mint egy oázis a sivatagban. A pálma a remény és a gyümölcsstermés jelképe. Debora nem hasonlít az előtte erővel és hatalommal tevékenykedő bírákhoz. Ő bölcsen vezeti a népet. Kész elkísérni Barákot egy küldetésbe, mert meggyőződése, hogy az ellenség katonai fölénye ellenére Isten győzelmet ad nekik.

A 4. fejezet leírja a történelmi eseményeket, az összecsapást és a végső győzelmet: „Így aláza meg Isten azon a napon Jábint, a Kánaán királyát az Izrael fiai előtt” (Bír 4:23). Az 5. fejezet az Ószövetség egyik legkorábbi költeményét tartalmazza. Ugyanazt az eseményt ez alkalommal verses formában olvashatjuk, azonban nem történelmi, hanem teológiai megközelítésben. A próféták olyan dolgokat látnak, amelyeket mások nem. Ők segítenek Isten szemszögéből szemlélni az eseményeket, meglátni nemcsak a történéseket, hanem Isten szerepét is. Annak ellenére, hogy a vers nyelvezete miatt nehezebben érthető, mély igazságokat tartalmaz. Egy olyan korban, amikor „megszűntek a kerítetlen helyek” (7. vers), „az úton járók tekervényes ösvényekre tértek” (6. vers), a lelki hanyatlás korában, Isten nem hagyta el népét. Ő a valódi hős, aki harcol gyermekeiért. Minden kozmikus összefüggésben történik (20. vers).

Ugyanez az érzésünk, amikor Ellen White öt kötetből álló könyvsorozatát olvassuk. Az értelem látóhatára kibővül, a teljes egészét látjuk, a mennyei összhangtól kezdődően a nagy család által kirobbantott konfliktuson át, az első emberpár bűnbeesésén keresztül, a szenvedés és a sötétség századait a megígért Megváltóig, a Gecsemáné és a Golgota fájdalmát, a végső győzelemig. Az Adventista Egyház nem lenne ugyanaz az ő szolgálata és írásai nélkül. Nem ismernénk a gonoszság eredetét, a végső eseményeket, a vásárnapi törvényt, a hangos kiáltást, az elpecsételést és más, szemünk előtt kibontakozó történéseket.

Isten szóvivője

A prófétának joga van Isten nevében szólni. Őt Isten hívta el (2Móz 7:1-2; 2Móz 4:15-16). Debora, Barákkal kapcsolatos, Istentől kapott üzenete tiszta és világos: „Avagy nem parancsolta-é meg az Úr, Izraelnek Istene: Menj és vo-

nulj fel a Thábor hegyére, és végy magadhoz tízezer embert...” (Bír 4:6). A próféta nemcsak egy küldött, aki az üzenetet közvetíti. „Ő személy, nem eszköz, hanem Isten munkatársa” (A. Heschel, *The Prophet*, 25. old.). Semmi nem fejezi ki ezt jobban Deborával kapcsolatban, mint győzelmi énekének következő szavai: „Mígnem én Debora felkelék, felkelék Izrael anyjaként” (Bír 5:7). A „felkelék” ige Istennel kapcsolatban is megjelenik a Bibliában a megváltás történetének sorsdöntő pillanataiban (Dán 12:1), és kifejezi azt a drámai közbelépést, amelyvel segíti népét. Debora nem harcosként, fegyverrel a kezében „kelt fel”, hanem mint egy anya. Ez a metafora anyai szeretetet sugall, Isten pedig önmagát határozza meg ezzel, hogy számunkra hozzáférhető és érthető formában fejezze ki az Ő szeretetét (Ésa 49:15). Ehhez hasonlóan, Ellen White-ra kortársai „anyaként” tekintettek.

1912. november 26-án norvégiai adventisták egy csoportja levélben üdvözölte őt 85. születésnapja alkalmából, amely ezzel a megszólítással kezdődött: „Izrael anyja és az Úr szolgálója”⁴.

2009. október 24-én egy konferenciára került sor, amelyen adventista és nem adventista kutatók is részt vettek. Ennek a témája Ellen G. White személye és munkássága volt. A munkatalálkozó eredményeképpen adta ki az Oxford University Press az *American Prophet* című könyvet. Ekkor tevődött fel az elkerülhetetlen kérdés: „Mi készítette Ellen White-ot, hogy annyi odaadással dolgozzon ezért az ügyért? Mi teszi őt egyedivé?”⁵ A válasz csak egy lehet: olyan volt, mint Izrael anyja. Ő, élete során számos embert befolyásolt, akik által Isten dolgozhatott. Megalapította és a fejlődés útjára állította a Hetednap Adventista Egyházat, mint egészségügyi, oktatási intézményekkel rendelkező világegyházat.

Ihletett írásai által napjainkban is áldásos befolyást gyakorol mindazokra, akik hajlandóak megfogadni tanácsait. Deborához hasonlóan, ő volt a leggyengébb edény (egyesek gúnyolódtak vele), aki azonban megszégyenítette az erőseket (1Kor 1:27). Míg a Bírák könyvének más történeteiben Isten egyetlen személyt használt fel (Othniel, Sámgar, Éhud, Gedeon, Sámson) a nép felszabadítására, a 4. és 5. fejezetekben nem egy, hanem három hőssel találkozunk (Debora, Barák, Jáel). Ha tanulmányozzuk a történelem azon részét, amikor Isten az Adventista Egyházat alapította, megnevezhetünk három személyt, akik döntő szerepet tölthettek be ebben a folyamatban: James White, Joseph Bates és

Ellen White. Joseph Bates hozzájárult a hitalapelvek kikristályosításához (1844–1849), James White bekapcsolódott az egyház megszervezésének és az intézmények megalapításának munkájába (1849–1863), Ellen White pedig, aki nem töltött be vezető szerepet az egyházban, elsöprő befolyást gyakorolt minden téren. Az egyház az ő szeme láttára növekedett, és mint egy anya, hét évtizeden keresztül segítette át a különböző válsághelyzeteken (a Minneapolisi Konferencia – 1888, az 1901-es újrászervezés, a Kellogg-válság). Ronald Numbers történész mondta: „Az Adventista Egyház nem lenne ugyanaz Ellen White és James White nélkül.”⁶

A próféta megtérésre hívja a népet

Gyakran, amikor a próféta szót halljuk, az az érzésünk, hogy fő tevékenysége a jövő kijelentése. Bűnös természetünk miatt mindannyian kíváncsiak vagyunk. Szeretnénk előre ismerni a jövőt, olyan információkkal rendelkezni, amelyeket mások nem tudnak. A jövő előrevetítése nincs kizárva a próféta tevékenységéből, azonban nem ez a fő szerepe. A próféta reformátor, odaszentelődésre, Istennel való mélyebb kapcsolatra hívja a népet. Megtérésre buzdít (Ez 18:31) és rámutat bűneinkre, mint a büszkeség, az önzés, a bálványimádás, a hűtlenség, a kizsákmányolás stb. (Ám 5). A próféta lerántja a leplet a formai kereszténységről, a valódi lelkiesség hiányáról. A Bibliában számos ilyen jellegű prófétai tevékenységről olvashatunk Mózes, Illés, Elizeus, Keresztelő János és mások történetében. Deborahnak is ez volt a küldetése. Lehetséges, hogy ezért nem válaszolt mindenki a hívására. „Rúben patakjainál nagyok voltak az elhatározások” (Bír 5:16).

Heves tárgyalások folytak. A „nagy” jelző is ezekre utal. Rúben nemzetsége más nemzetiségek mellett elhatározta, hogy nem válaszol a hívásra. Feltételezzük, hogy később meggondolták magukat, mert az országban Debora bíraskodásának ideje alatt „megnyugovék a föld negyven esztendeig” (Bír 5:31).

Ellen White bevallotta, hogy számára a legnehezebb a bűnök feddése volt. Akik beismerték hibás álláspontjukat, elmondták, hogy ő tapintatosan és szeretettel vitte véghez ezt a feladatát. Számos levél és bizonyosságtétel áll rendelkezésükre ebben a témakörben. Olyan volt, mint egy „anya Izraelnek”.

1906–1907 között a Battle Creek-i gyülekezet nehéz időszakot élt át. M. N. Campbell fiatal lel-

kész volt és nem tudta, hogyan járjon el bizonyos kérdésekben. Ezért összehívta a gyülekezet elöljáróit egy különleges imaalkalomra és bemutatta nekik azt a bizonyos kényes helyzetet. Mindannyian aggódtak. Az idős Amadon, a valaha élt egyik legjobb keresztény felsóhajtott: „Ha White testvérnő itt lenne...”⁷

Néhány perc múlva sürgöny érkezett. A leg-rövidebb üzenet volt, amit Ellen White valaha is írt, egyetlen bibliaszöveg: Fil 1:27-28, és az aláírás, Ellen White. White testvérnő abban a pillanatban több ezer kilométer távolságra, Kaliforniában tartózkodott. Az utolsó pillanatban érkezett üzenet felvilágosította őket arról, hogy mit kell tenniük. A hű Amadon szavainak visszhangja ma is fülünkbe cseng: „Ha White testvérnő itt lenne...”

Az édesanya jelenlétét akkor értékeljük igazán, amikor nincs jelen. „Írásaim továbbra is szólnak” (1907, 371. levél) – biztosít Ellen White. Jelen vannak könyvesboltjainkban, otthonunkban, számítógépeinkben. Mindenhol jelen vannak, saját anyanyelvünkön. Ellen White itt van. „Akinek van füle, hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek” (Jel 2:11). Bátorító szavak is hangzanak: „Boldog, aki olvassa, és akik hallgatják e prófétálásnak beszédeit, és megtartják azokat, amelyek megíratkában. Mert az idő közel van” (Jel 1:3). ■

1. Roy Gane, *God's Faulty Heroes*, Review and Herald, Hagerstown, 1996, 48. old.

2. Ellen G. White, *Jézus élete*, 15. old.

3. Ellen White öt kötetből álló sorozata a megváltás munkájának történetét mutatja be. A következő könyvekből áll: *Pátriárkák és próféták*, *Próféták és királyok*, *Jézus élete*, *Az apostolok története* és *A nagy küzdelem*.

4. D. A. Delafield, *Ellen White in Europe*, The Stamborough Press, Alma Park, 1975, 319. old.

5. Denis Fortin, Jerry Moon, *The Ellen White Encyclopedia*, Review and Herald, Hagerstown, 2013, 18. old

6. Ronald Numbers, *Prophetess of Health*, Library of Religios Biography, 2008, 243. old.

7. Herbert Douglass, *Mesagerul Domnului* [Az Úr hírnöke], Viața și Sănătatea Kiadó, Bukarest, 2008, 265. old.

Ioan Câmpian-Tătar
igazgató, Kiadói,
Etnikai csoportok és
Prófétaság Lelke Osz-
tály, Román Unió

Pillanatképek Ellen White életéből

White testvérnő” – így szoktuk szólítani az utolsó napok prófétai ajándékának hordozóját. Az ő személye, illetve írásai, felfogásunkban elsősorban a Prófétaság Lelkével hozhatók kapcsolatba. Az általa tárgyalt témakörök széles skálája, valamint a felhasznált kifejezési módszerek változatossága felemelő, ugyanakkor kihívásokkal teli élményt nyújt az olvasónak. Egy dolog a *Jézushoz vezető út* című könyv lapjait forgatni, és egészen más dolog a *Bizonyoságtételek* vaskos kötetét tanulmányozni.

Különböző életrajzi forrásokra támaszkodva megpróbáltunk kiragadni néhány konkrét eseményt Ellen White mindennapjaiból, hangsúlyozva összetett személyiségének emberi mivoltát. Ellen White, a többi prófétához és hozzánk hasonlóan, ember volt. Sem élettapasztalata, sem saját kijelentései nem utalnak arra, hogy emberi természetét különböztötte volna a mienktől.

Kilenc éves korában elszenvedett balesete után, mely egész életére kihatott, Ellen visszahúzódó, szegénylős fiatal lány lett. Tizenöt éves korában teljesen lebénult a félelemtől, amikor

arra gondolt, hogy nyilvánosan kell imádkoznia. Tizenhét évesen, szegénylőssége miatt, komoly nehézségeket okozott neki, ha idegenekkel kellett találkozni vagy részt kellett vennie az otthonukban zajló adventista összejöveteleken.¹

Későbbi prófétai tevékenysége, mint a számára kinyilatkoztatott igazságok továbbadásának parancsára adott válasz, bizonyítja, hogy szegénylőssége ekkor már nem volt akadály.

Házassága

1846. augusztus 30-án, majdnem tizenkilenc évesen kötött házasságot az akkor 25 éves James White-al. Mindketten részt vettek az 1844. október 22-i nagy csalódás után elcsüggedt adventisták bátorításában, így ismerkedtek meg egymással. Annak ellenére, hogy hatékony csapatot alkottak, melynek egységét az advent ügy iránti odaadás erősítette, házasságuk feszült pillanatokkal is átélt. A véleménykülönbségek fő oka a gyermekek nevelése és oktatása volt. Bizonyos látomásait pontosan azért kapta, hogy kijavítsák a mindkét fél részéről származó tévedéseket ebben a tekintetben.

Mindezek ellenére házasságukat feltétel nélküli mély szeretet, tisztelet és önfeláldozás jellemezte. 1880-ban, egy évvel halála előtt, James ezt írta: „1846. augusztus 30-án házasodtunk össze, és attól az órától kezdve egészen mostanig ő volt boldogságom koronája.”²

Ellen beismerte hibáit és bocsánatot kért férjétől, gyerekeitől és másoktól is. „Nem állítom, hogy tévedhetetlen vagyok, sem azt, hogy elértem a keresztény jellem tökéletességét. Életem nem mentes a hibáktól és a tévedésektől. Ha közelebbről követtem volna Megváltómat, nem kellett volna olyan sokat sírnom az Ő kedves arcával való hasonlóság hiánya miatt.”³

Férje, 60 évesen, 1881. augusztus 6-án bekövetkezett halála komoly megpróbáltatást jelentett számára. Érzelmekkel átitatott szavakban fejezte ki ezzel kapcsolatos gondolatait: „Kedvessége,

Ellen G. White családja és barátai körében, Elmshaven, 1913.

imái és könnyei hiányoznak, nagyon hiányoznak. Ezt senki nem értheti meg nálam jobban. Azonban feladatokat el kell végezniem.”⁴

Újraházasodás?

Munkássága 70 évének felét White testvérnő férje társaságában töltötte. Kettejük elszakadása felvetette az újraházasodás kérdését. Stephen N. Haskell, a White család közeli barátja és munkatársa 1894-ben maradt özvegyen. 1896-ban Ausztráliába utazott és 1899-ig dolgozott együtt Ellen White-tal. Házassági ajánlatára válaszul White testvérnő megértően elé tárt két nyomós okot, amelyek miatt nem teheti meg ezt a lépést. Elsősorban, nem akarta őt is kitenni annak a gyűlöletnek, amely Ellen White-ot abban az időben érte. Másodsorban, elmondta, hogy kinyilatkoztatott neki, hogy munkáit folyamatosan és továbbra is „Ellen G. White” néven írja alá.

Gyakorlatias lévén arra bátorította Haskell, hogy keressen magának feleséget, sőt, segítségét is felajánlotta. Így, 1897 februárjában Haskell összeházasodott Hetty Hurddal, egy Ausztráliában tevékenykedő misszionáriussal.

Később, 1902-ben a következő megjegyzéseket tette az újraházasodás kérdésével kapcsolatban: „21 éve, amióta a halál elragadta tőlem férjemet, soha nem gondoltam arra, hogy újra férjhez menjek. Miért? Nem azért, mert Isten megtiltaná. Azonban az egyedüllét volt a legjobb számomra, hogy senkinek ne kelljen elszenvednie mellettem az Isten által rám bízott munka terhéért. Ugyanakkor senkinek sem állhat jogában valamilyen módon befolyásolnia engem felelősséggel és a bátorítás és feddés üzenetének közlésével kapcsolatban.”⁵

Vidámság

Biztosan tudjuk, hogy Ellen White, bár határozottan kiállt a komolytalanság minden formája ellen, alapjában véve vidám személy volt. Ez volt meggyőződése: „A keresztényeknek a legboldogabb és a legvidámabb embereknek kell lenniük a földön...”⁶

Még a szószeren is felhasználta humorát. Egyik prédikációja közben látta, hogy a teremben sokan mosolyognak. Amikor hátranézett ennek okát is felfedezte: fia, William elaludt az emelvényre kiállított széken. Mire ő gyorsan megmagyarázta az esetet: „Nem az ő hibája, hanem az enyém, hogy alszik a szószeren. Én tanítottam erre!” Elmesélte, hogy amikor William kisgyerek volt, prédikáció közben lábával mindig ringatta őt. A hallgatóság mosolygott, majd

White testvérnő folytatta prédikációját, míg William tovább aludt.

Humorérzékét soha nem veszítette el. 1915. július 16-án bekövetkezett halála előtt néhány héttel, ápolónője, Sara McInterfer evésre buzdította. Erre ő így válaszolt: „Sara, nem szeretnék időnap előtt meghalni túltápláltság miatt!”

Természetszeretet

A virágok szeretetét édesanyjától örökölte. Naplójának egyik bejegyzésében (1859. április 11.) írta, hogy a nap nagy részét kerti munkával töltötte. A pihenés és felüdülés egyik leghatékonyabb módszere volt számára a kertészkedés. Majdnem 70 évesen írta (1896 február 10.): „Hajnali fél ötkor ébredtem. Öt órakor már dolgoztam, előkészítettem a talajt virágaim elültetésére.”

Életének utolsó éveiben naponta kirándult a természetben, az észak-kaliforniai Elmsheavenben.

Négy gyerek, két temetés

Az elsőszülött, Henry (1847–1863) 16 évesen halt meg, tüdőgyulladásban. Edson (1849–1928) lelkész, nyomdász és misszionárius lett. William (1857–1937) lelkészként White testvérnő fő munkatársa volt. John Herbert (1860) alig három hónaposan távozott az élők sorából.

Két gyermekük elvesztése komoly megpróbáltatás volt a White család részére. Henry halála különösen megrázó pillanat volt. Ő nyíltan beszélt szüleivel a halálról. Egy reggel így szólt édesanyjához: „Ígérd meg anya, hogy ha meghalok, elvisztek Battle Creekbe, és kisöcsém, John Herbert mellé temettek, hogy együtt ébredjünk fel a feltámadás reggelén!”⁷

Ellen White életútja világosságot áraszt a századokon át. Élettörténete folyamatos harcról tesz bizonyosságot, hogy annak a vallástételnek a magaslátán álljon, amelyet másoknak közvetített. Élete követendő példa! ■

1. Ellen White: *Bizonyágtételek a gyülekezeteknek*, 1. köt., 62–63. old., az eredetiben

2. Arthur White, *Biography*, 1. köt., 112. old.

3. 1876, 27. levél, James White-nak

4. 1902, 227. kézirat. Forrás: *Válogatott bizonyágtételek*,

3. köt., 67. old., az eredetiben.

5. *Uo.*

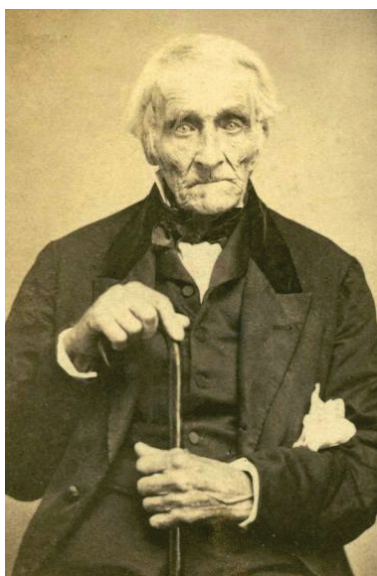
6. Ellen G. White, *Üzenet az ifjúságnak*, 363. old.

7. Herbert E. Douglass, *Az Úr hírnöke*, Pacific Press Publishing Association, 1998, 55. old., az eredetiben

Teodor Huțanu lelkész 2005–2014 között a romániai Hetednap Adventista Egyház elnöke volt.

Ellen G. White és családja

Robert Harmon

Ellen G. White (szül. Harmon) a maine-i Gorhamben született 1827. november 26-án, ikertestvérével Elizabeth-tel együtt. Gorham körülbelül 20 km távolságra fekszik Portlandtól, vidéki környezetben. Szülőháza 1871-ben egy tűzvész következtében elpusztult. Ellen és Elizabeth születésekor legnagyobb nővérük, Caroline, 15 éves volt. Többi testvére: Harriet 13, John 11, Mary 6, Sarah 5 (vele állt a legszorosabb kapcsolatban) és Robert 2 éves volt. Az ikrek születése után a Harmon család Portlandbe költözött.

Ellen White szülei és testvérei

Robert Harmon (1786–1866) és Eunice Gould (1787–1863) 1810. július 11-én kötöttek házasságot. Robert Harmon kalapkészítő és föld-

művelő volt, Eunice pedig háztartásbeli. A Metodista Egyház tagjai voltak, ahol Robert Harmon laikus vezetőként szolgált egészen 1843-ig, amikor a millerita tanok elfogadása miatt kizárták őket az egyház soraiból.

Caroline Harmon-Clough (1812–1883) egy metodista lelkésszel kötött házasságot. 1872 májusában Ellen White, férjével James-szel együtt meglátogatta nővérét, Caroline-t és két hetet töltöttek együtt. Ez alkalommal levelet küldött haza, a családjának, melyben kifejezte nővére iránti elismerését. „Figyelemre méltó asszony, intelligens, aki a kapott világosság magaslatán él. Nagy énekes... azt hiszem, még soha nem hallottam olyan hangot, amely az övénél érzékenyebben érintené az emberi lelket” (1872, 10. levél).

Harriet Harmon McCann (1814–1857) egy kansasi lelkésznek volt a felesége. 1857-ben Ellen White meglátogatta őt halálos ágyán. Tuberkulózisban halt meg.

Ellen és ikertestvére, Elizabeth

Ellen és két nővére: Caroline és Mary (a medalionban)

John B. Harmon (1815–1883) illinoisi üzletember volt. Ellen White számos levelet intézett hozzá, de nincs tudomásunk arról, hogy bátyja válaszolt volna ezekre.

Mary Plummer Harmon Foss (1823–1912), Hazen Foss testvérével, Samuel Foss-szal kötött házasságot. Hazen Foss volt az, aki prófétai elhívást kapott, de visszautasította azt. Ellen White gyakran váltott levelet Maryvel, aki elfogadta ugyan az adventista hitet, de nem keresztkelkett meg.

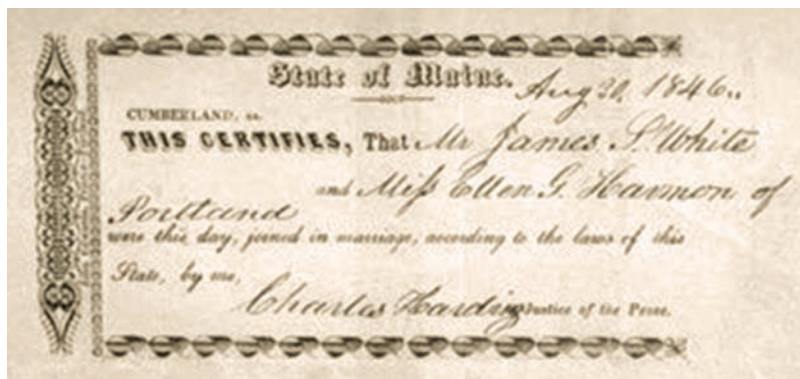
Sarah Harmon Belden (1822–1868) 1851-ben kötött házasságot Stephen Beldennel. Sarah kísértte el Ellent, amikor hívták, hogy mutassa be látomásait, majdnem egész életében mellette volt. Férjével együtt a kiadóvállalatnál dolgoztak. Ő volt Ellen egyedüli nővére, aki nemcsak elfogadta az adventista hitet, hanem meg is keresztkelkett.

Ifj. Robert F. Harmon (1825–1853) Ellennel együtt részt vett William Miller előadásain. Nagyon megviselte az 1844. október 22-i nagy csalódás. Ebből kifolyólag hite is megrendült. 1852-ben visszacsatlakozott a Metodista Egyházhoz. 27 évesen betegedett meg tuberkulózisban. Elfogadta a szombat igazságát, a hármasszangyalit üzenetet és megkeresztkelkett, majd Krisztus viszszejövetelének reménységében fejezte be földi pályafutását.

Elizabeth (Lizzie) N. Harmon Bangs (1827–1891), Ellen White ikertestvére, aki Reuben Bangsszal kötött házasságot. Soha nem ismerte el ikertestvére prófétai ajándékát, nem élt vallásos életet és nem fogadta el az adventista hitet. Utolsó levelet Ellentől a halálos ágyán kapta. Rákbetegségben szenvedett. Ellen kérte, hogy adja át szívet Krisztusnak, de Elizabeth elutasította.

Férj és gyerekek

James White (1821–1881) 1821. augusztus 4-én született a New York-i Palmyrában. A White család kilenc gyermeke közül ő volt az ötödik. Gyerekkorától kezdve beteges alkatú, rövidlátó volt, vélhetően valamiféle gutaütés következményeként. Ebből kifolyólag 19 éves koráig nem tudott iskolába járni. Elméleti oktatása mindössze 29 iskolai hétből állt. A „Christian Connection” gyülekezetben keresztkelkett meg. Bekapcsolódott a millerita mozgalomba és sikeres prédikációkat tartott. 1843-ban szentelték lelkésszé.

James White és Ellen Harmon házassági bizonyítványa

James White (1821–1881)

Henry Nichols White

James Edson White

William Clarence White

A Hetednapi Adventista Egyház vezetőjeként és társ-alapítójaként hozzájárult ennek megszervezéséhez, valamint az egyház számos intézményének megalapításához.

James 1843-ban találkozott először Ellennel, amikor együtt vettek részt egy Portlandben tartott evangelizációs programon. Később beismerte, hogy azonnal felfigyelt odaadó kereszténységére. Abban az időszakban, vagy közvetlenül az 1844. október 22-i nagy csalódás után nem volt nősülési szándéka, sőt ellene volt a házasságkötésnek. Azonban miután néhány alkalommal elkísérte Ellen Harmont missziós útjaira, mind jobban és jobban megismerte őt. Bizonyos gyanúsítgatások elhárítása és a misszióba való odaadóbb bekapcsolódás érdekében úgy döntöttek, hogy házasságot kötnek. 1846. augusztus 30-án került sor a maine-i Portlandben a rendkívül egyszerű szertartásra. James 25, Ellen Harmon 18 éves volt.

Henry Nichols White (1847–1863)

Henry, a White család első gyermeke házasságkötésük után egy évvel született. A legnagyobb áldozat Ellen White számára az volt, hogy időnként kénytelen volt mások gondjaira bízni gyermekét, mivel férjével együtt különböző vallásos összejövetelekre kellett utazniuk. Henryt a család „kellemes énekesé”-nek nevezték. 16 évesen halt meg tüdőgyulladásban. Érezve élete végének közeledtét, elbúcsúzott szeretteitől és meghatározó üzenetet küldött a Battle Creek-i ifjaknak. Megígérte anyjának, hogy találkoznak a mennyben.

James Edson White (1849–1928)

Második gyermeküket Edsonnak szólították. Ő volt az, aki időnként szenvedést okozott ap-

jának és anyjának helytelen viselkedésével. Sokkal később, 1893-ban, Edson teljes mértékben átadta szívét Istennek. Az Amerikai Egyesült Államok déli részén, a fekete rabszolgák között dolgozott minden nehézség és kockázat ellenére. Ő volt az első ilyen misszionárius.

William Clarence White (1854–1937)

Édesanyja „Willie”-nek szólította, élete végéig így ismerték. Gondnoki, könyvkiadói, tanácsadói tisztségeket töltött be. James White halála után átvette apja feladatait és ő segítette Ellen White-ot utazásaiban, elkísérte Európába és Ausztráliába, valamint a kiadónál is segédkezett. 1890-ben, 33 évesen halt meg a felesége, Mary, aki után két árva kislány maradt, a 9 éves Ella és a 4 éves Mabel. Öt év múlva feleségül vette Ella Mayt.

John Herbert White (1860)

Herbert csupán két és fél hónapot élt. Ellen White 33 éves volt ekkor. Később így írta le fájdalmas tapasztalatát: „Drága gyermekem rettenetesen szenvedett... Egy adott pillanatban nem tudtam tovább uralkodni érzelmeimen szenvedései láttán. A legtöbb időt könnyekben, Istenhez intézett forró imában töltöttem.” (*Lelki ajándékok*, 2. köt., 296. old.)

Ellen White szerette a kertészkedést. 1896. február 10-én (majdnem 70 éves korában) ezt írta naplójába: „Hajnali fél ötkör ébredtem. Öt órakor a kertben előkészítettem a földet virágaim ültetésére. Egy órát egyedül dolgoztam, majd csatlakozott hozzám Edith Ward és Ella May. Együtt ültettük el a virágokat. 28 paradicsompalántát ültettünk el ameddig szólt a csengő, jelezve a reggeli imádkozás és a reggeli étkezés idejét.” (MS, 62, 1896). ■

A Curierul Adventist szerkesztősége

Ellen White írásai és a Biblia közötti kapcsolat

Nektek, olvasóim, ajánlom, hogy tegyétek hitéletetek és gyakorlatotok szabályává Isten Szavát. Ez a Szó ítéel meg bennünket. Az Ő Szavában Isten megígérte, hogy látomásokat ad az utolsó napokra vonatkozóan, nem egy új hitbéli szabály felállítása érdekében, hanem az Ő népének bátorítására és a Biblia igazságaitól eltérő elméletek kijavítására.”¹

Nem hiszem, hogy ennél találóbbszavakban ki tudnánk fejezni Ellen White írásai és a Szentírás közötti kapcsolatot. Ezen kijelentését még szolgálata kezdetén tette.

Az úttörők lefektetik az alapokat

Az ezzel a témával kapcsolatos gondolatmenetet azok fektették le, akik ismerték Ellen White-ot, hallották őt beszélni, és közvetlen forrásból értesültek szolgálata befolyásáról és eredményeiről. Az egyház akkori nyomtatványaiában olvashatunk az első adventisták meggyőződéséről, Ellen White szerepéről és írásainak a Bibliával való kapcsolatáról. Számukra „a Biblia a legtekélyesebb és legteljesebb kinyilatkoztatás. A hitnek és a gyakorlatnak ez az egyedüli mérceje.”²

Azonban éppen a Biblia beszél a próféataság ajándékáról Isten egyházában az utolsó időben (Jel 12:17; Csel 2:17-20). Tehát a próféataság ajándékának, mint hiteles megnyilvánulásnak az elismerése, értékelése és használata azt bizonyítja, hogy elfogadjuk a Biblia üzenetét. Ebből a gondolkodási képletből kiindulva alakult ki a Próféataság Lelke írásainak szerepét és erejét elemző fejtegetés.

Az idők folyamán ez a félreértés sok esetben rossz fényben tüntette fel a Hetednap Adventista Egyházat a keresztény világban és akadályozta a próféatai üzenet elfogadását. Sokan attól félnek, hogy Ellen White írásaival kiegészítjük a Bibliát, azzal egyenlőnek vagy éppen magasabb rendűnek tartjuk. Ezt a felfogást az adventisták kritikusai táplálták, de nagymértékben hozzájárult ehhez az adventisták meggondolatlan bemutatási módszere is. Ebben az esetben, az egyház hivatalos állásfoglalása az adventisták meggyőződését tükrözi és magasabb szintű az egyéni

véleményeknél, bármilyen jó szándék vezetné is azokat a személyeket, akik ezt kifejezik.

Kisebb világosság

Ellen White írásainak szerepe az, hogy bátorítsák és a Biblia felé irányítsák az embereket.³

A pionírok megtapasztalták, hogy a Hetednap Adventista Egyház hitalapelvei – a szombat, a szentély tana, az ítélet, a feltételes halhatatlanság, a második eljövétel, a lelki ajándékok stb. – a mélyreható bibliakutatás által kerültek napvilágra.⁴

Ellen White írásaiban nem megalkotta, hanem csak népszerűsítette a tanulmányozás nyomán felfedezett alapelveket, és megteremtette a keretet, amelyben kialakult az adventista teológia.

Mivel a Biblia határozza meg a próféataság ajándéka megnyilvánulásainak keretét, a Próféataság Lelke alá van rendelve a Bibliának. Ennek az igazságnak a következménye az, hogy ha a Biblia már nem létezne, akkor Ellen White-nak nem volna mire irányítania figyelmünket és elveszítene hasznát. A Biblia létezhet a Próféataság Lelkének írásai nélkül, azonban Ellen White könyvei nem találnának létjogosultságot a Biblia nélkül.

Következtetés

A pionírok példáját ma is követnünk kell. A személyes hit meggyőződéseinek az Írások mélyreható tanulmányozásából kell származniuk. „Tegyétek félre Ellen White-ot. Ameddig nem hallgattok a Bibliára, amíg éltek, ne idéztek többé szavaimat!... Ne ismételjétek, amit én mondtam, azzal, hogy »White testvérnő ezt mondta«. Keressétek és kutassátok, mit mond az Úr, Izrael Istene, majd pedig tartsátok meg parancsolatait.”⁵ ■

1. Ellen G. White, *A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White*, 1851.

2. James White, *A Word to the Little Flock*, 1847.

3. Ellen G. White, *A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White*, 1851.

4. *Time to Commence the Sabbath* In Review and Herald, 1868. február 25.

5. Ellen G. White, *Manuscript Releases*, 13. köt., 248. old., elektronikus kiadás

Gabriel Işvan
a Munténiai Egyházterület Vallásszabadság és Kommunikációs Osztályának felelőse.

Figyelemre méltó vallomások

Ezernyolcszáznegyvennégy decemberével kezdődően a 17 éves Ellen Harmon, majd férje után Ellen White, látomásokat és prófétikus álmokat kapott Istentől a Krisztust várók csoportjának vezetése céljából. Az általa írt könyvek az idők során folyamatosan hozzájárultak sokak lelki épüléséhez mind a mai napig.

Ellen White-ről és prófétai ajándékáról sokan bizonyosságot tettek, akik személyesen, közvetlenül ismerték őt vagy akik tanulmányozták életét és munkáját. A következőkben bemutatunk néhány ilyen vallomást a legfontosabb területekkel kapcsolatban:

A látomások forrása

1842-ben William Elis Foy, a 20 éves színészbőrű amerikai, több, drámai hatású látomást kapott, néhány évvel Ellen Harmon látomásai előtt. Ellen, 1844 decemberi első látomását követően nem sokkal, Foy részt vett a maine-i Cape Elizabeth-ben tartott összejövetelen, melyen Ellen Harmon beszélt első látomásáról. „Amikor elkezdte, Foy egyre nagyobb érdeklődéssel figyelte szavait. Áthatotta az Ellen bemutatását kísérő

lelkesezés. Mennyei dolgokról volt szó – őrangyalokról, fényekről, képekről – számára ismerős témáról... William Foy számtalan alkalommal ismételte, hogy Ellen látomása teljes egészében megegyezett azzal, amit ő is látott. Tudta, hogy egy ilyen tapasztalatot semmilyen formában nem lehet meghamisítani, Ellen látomása valódi volt.”¹

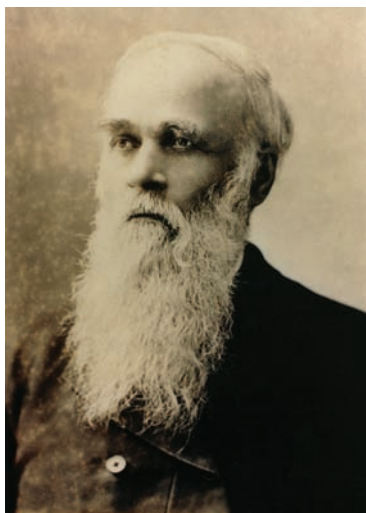
Néhány hónappal azelőtt, hogy Ellen Harmon megkapta első látomását Istentől, Hasen Foss, az egyik millerita ifjú tétovázva mondta el közeli barátainak, hogy kapott egy látomást, amely magyarázatot adott az adventista hívők tapasztalatára. Az 1844 októberi nagy csalódást kö-

vetően barátainak eszébe jutottak szavai és ostromolták, hogy mondja el még egyszer látomását. Ő azonban határozottan elutasította kérésüket. Majd nagyon furcsa érzése támadt és egy hang szólt hozzá: „Eltávolítottad magadtól Isten Lelkét.” Néhány héttel később Ellen Harmon meghívást kapott, hogy prédikáljon az egyik portlandi (Maine) gyülekezetben és az összegyűlt érdeklődőkkel ossza meg prófétikus tapasztalatait. Több mint két órán keresztül bilincselte le a jelenlevők figyelmét. Aprólékosan elmagyarázta látomásának minden részletét, miközben Hazen Foss, aki visszautasította a résztvételt, a becsukott ajtó mögött hallgatózott. Másnap, reggeli után Hazen Foss meglátogatta otthonában Ellen Harmont és így szólt hozzá: „Isten adott nekem egy üzenetet, hogy továbbítsam népének, de én visszautasítottam. Büszke voltam és elégedetlen a csalódás miatt. Majd furcsa érzésem támadt és egy hangot hallottam: »Eltávolítottad magadtól Isten Lelkét.« Ellen, az este hallottam beszédedet. Azt gondolom, hogy ezt az ajándékot elvették tőlem és neked adták. Ne utasítsd vissza Istent, engedelmessé válsz Neki, különben saját üdvösségedet kockáztatod... Téged Isten választott ki. Légy hűséges ebben a munkában és megkapod a koronát, amelyet én kaphattam volna.”²

Természetfeletti megnyilvánulások

Martha Amadon, Ellen White egyik közeli barátnője szemtanúja volt számos látomásának és leírta, hogyan viselkedett Ellen ezek ideje alatt: „Látomás közben a szeme nyitva volt. Nem lélegzett, de vállának, karjainak és kezeinek mozgólatai kifejezték, hogy mit látott. Mások azonban nem tudták megmozdítani a kezét vagy a karját. Gyakran szavakat vagy mondatokat ismételt, amelyek bizonyították a körülötte levőknek látomása jellegét, hogy az földi vagy mennyei dolgokra vonatkozott. Látomásakor első szava a »dicsőség« volt, amely először közelről hangzott, majd elhalt a távolban. Ezt a szót időnként ismé-

Hazen Foss

telte. Soha nem keletkezett izgalom a látomás ideje alatt a szemtanúk körében. Semmi félelmetes nem történt. Magasztos csendesség uralkodott, amely sok esetben egy egész órán keresztül tartott. Amikor a látomás véget ért és már nem látta a mennyei fényt, vagy más szóval, visszatért a földre, mély sóhajtás közepette felkiáltott, miközben először fellélegzett: »Sötétség!« Ilyenkor mindig erőtlenné vált és nehezen tudott lépni.³

Egy másik szemtanú M. G. Kellogg orvos volt, aki, miután 1853. május 29-én Michiganban látta Ellen White-ot egy látomás közben, a következő leírást adta az eseményről: „White testvérnőt mintegy húsz percig ragadta el a látomás. Amikor elkezdődött, a jelenlevők úgy érezték, hogy áthatja őket Isten ereje és jelenléte, és néhányan valóban éreztük, hogy Isten Lelke erőteljesen megnyugodott felettünk. Amikor White testvérnő diadalmasan felkiáltott: »Dicsőség! Dicsőség! Dicsőség!«, amit gyakran hallottatok látomásai közben, White testvér felállt, és közölte a jelenlevőkkel, hogy felesége látomást kapott. Miután megmagyarázta a látomások jellemzőit és elmondta, hogy Ellen nem lélegzik a látomás alatt, meghívta a jelenlevőket, hogy aki szeretné, megvizsgálhatja őt. Drummond doktor, aki orvos és az első napi adventisták prédikátora volt, mielőtt látomás közben látta volna Ellent, kijelentette, hogy ez csak boszorkányság lehet, és hogy ő maga is tudna látomást adni neki. Előre ment, majd egy teljes és aprólékos vizsgálat után egészen elsápadt és elismerte, hogy nem lélegzik!”⁴

Bizonyos előrejelzések teljessége az orvostudományban

1960. augusztus 11-én Paul Harvey, az USA neves hírelemzője írta Ellen White-ról, hogy „korát megelőző” táplálkozási szakértő volt. Feltette a kérdést: „Léteznek más javaslatok is, amelyeket ez a figyelemreméltó asszony elének tárt és amelyeket mi annyi időn keresztül figyelmen kívül hagyunk? Tanításai közül kettő meghaladja a legjobb táplálkozási szakértőket is, mert, amennyiben újból neki van igaza, akkor a legtöbben közülünk tévednek, és utol kell érniük az ő tudását. Ellen White azt írta, hogy „a teljes kiőrlésű liszt állandó használata nem a legmegfelelőbb. Sokkal táplálóbb lenne egy búzából, zabból és rozsból álló liszt-

keverék használata.” Ugyanakkor Ellen White alapján véve vegetáriánus volt. Így írt: „Az élet amely a gabonafélékben és a zöldségekben van, átmegy abba, aki megeszi azokat. Mi ezeket az állatok húsának elfogyasztásából nyerjük. Meny nyivel jobb lenne közvetlenül fogyasztani őket!” „Önök szerint fel fogjuk fedezni, hogy ezekben a kérdésekben neki volt igaza? – tette fel a kérdést Harvey.”⁵

Egy szegénylős hajadonból a világ egyik legjobb szónoka

Biztos vagyok benne, hogy egyetlen nyilvános szónok sem indult kedvezőtlenebb szintről, mint Ellen Harmon. Mégis, 1844 vége felé ő meghallotta a hívást: „Ismertesd meg másokkal, amit kinyilatkoztattam neked.” Semmi nem ejtette jobban kétségbe. Azért imádkozott, hogy szabadulhasson fel ez alól a felelősség alól, sőt „halálát kívánta”⁶

Évekkel később, 1876 augusztusában, a Harvard Hill, Massachusetts melletti Grovelandben tartott tábori találkozóra utasokkal zsúfolásig tömött vonatok érkeztek, ahol 20000 személy

Ellen White, a Generál Konferencia 1901-es ülészakán megtartott beszéde közben

várta, hogy meghallgassa Ellen White mértékletességről szóló prédikációját. Ez volt a legnagyobb tábori jellegű találkozó, amelyen a szabadban beszélt. A végén azonnal meghívták, hogy másnap este beszéljen a Haverhill Temperance Reform Club összejövetelén. Az eseményről Ellen White levélben számolt be családjának: „Anglia királynője sem örvendhetett volna nagyobb tiszteletnek... A város legelőkelőbb ezer személye állt előttem. Számos alkalommal félbeszakítottak tapsal és felállással... Soha nem voltam tanúja ekkora lelkesedésnek, mint amelyet akkor, azok a nemes emberek, a mértékletes reformjának úttörői bizonyítottak a témában való beszédem alkalmával. Ez valami új volt számukra. Beszéltem Krisztus pusztai bűnjéről és annak céljáról. Felszólaltam a dohányzás ellen. Az összejövetel után körém gyűlt a tömeg és dicsértek. Folyton biztattak, hogy újból szóljak hozzájuk, amikor Haverhillbe jövök.”⁷ „Lelki üzenete és szónoki gyakorlata határozottan a nyilvános személyiségek körébe emeli őt.”⁸

Nemcsak szavainak tartalma, hanem beszédtechnikája is kiemelkedő volt. Egy olyan korban, amikor nem segítettek az elektronikus eszközök, a hangerősítők, különleges légzéstechnikával, az úgynevezett „gyomorhang” képzést gyakorolta. Kortársainak leírása szerint „erőtéljes, mély kontra alt hangja volt... Beszéde mindig hallható volt... Nem vagyok biztos benne, hogy ez hangjának vagy a kiejtett szavak erejének köszönhető... Mindig mindenki hallotta, függetlenül attól, hogy 10000 ember vette körül a szabad ég alatt, vagy egyetlen magányos szív, szobája bensőséges csendjében.”⁹

Kimagasló író

George Wharton James, egy korabeli író a „Kalifornia – csodálatos és romantikus” című könyvében így írt róla: „Ez a figyelemre méltó asszony, annak ellenére, hogy majdnem teljesen autodidakta módon képezte magát, sokkal több könyvet írt és adott ki, mint bármely más nő a történelemben. Ezen könyvek nagy része pedig számos nyelvre lefordítva került használatba.” (319–320. old.)

Roger Coon, a Washington D.C. Kongresszusi Könyvtár kutatója szerint Ellen White a harmadik legtöbb nyelvre lefordított szerző a történelemben és az első amerikai szerző ugyanebben a kategóriában. Amennyire előtünk ismeretes, könyvei és ezek fordításai jobban elterjedtek a világon, mint bármely más női író művei. 70 éves munkásságának folytán iro-

dalmi tevékenysége körülbelül 100000 oldalt ölel fel, amely 25 millió szónak felel meg. Ide tartoznak levelei, naplójegyzetei, cikkei, brosúrai és könyvei is.¹⁰

A Hetednapi Adventista Egyház alapítója

Lehetetlen Izrael nemzetté válásának történetéről beszélni prófétájuk, Mózes említése nélkül. Ugyanígy lehetetlen a hetednapi adventista mozgalom történetét elmondani Ellen G. White munkásságának hangsúlyozása nélkül. Jack Provonsha mondta: „Ők rendelkeztek a Bibliával. Mégis, nagy mértékben rendelkezésükre állt egy másik tényező is a vallásos mozgalom életképességének erősítésére – az az érzés, hogy Isten hívta el őket és Ő bekapcsolódik mozgalmukba! Hát nem biztosította őket arról, hogy a prófétai vezetés ajándéka által jelen lesz közöttük? Ez a létfontosságú tényező. Egy ilyen kezdeti érzés nélkül most nem létezne a Hetednapi Adventista Egyház, legalábbis nem gyakorolna komoly befolyást a világban.”¹¹

Az Ellen White életéről és munkásságáról szóló korábbi vagy későbbi vallomásokon túl, az ő könyveit olvasó emberek ezreinek átalakult élete tesz bizonyosságot az általa közvetített isteni üzenetek átforgató erejéről. ■

Florian Cîrnu
az Olténiai Egyházte-
rület Prófétaság Lelke
Osztályának a vezetője.

1. Delbert W. Baker, *The Unknown Prophet*, Washington D.C., Review and Herald Publishing Association, 1987, 143–144. old.
2. Rene Noorbergen, *Ellen White, profet al destinului [Ellen White, a sors prófétája]*, Viața și Sănătate Kiadó, 1996, 37–40. old.
3. Martha D. Amadon, *E. G. White în viziune [E. G. White látomás közben]*, Notebook Leaflets Misc., 1.
4. M. G. Kellogg, *The Spirit of Prophecy Treasure Chest*, 24. old.
5. Rene Noorbergen, *i. m.*, 138–139. old.
6. Herbert E. Douglass, *Mesagerul Domnului [Az Úr hírnöke]*, 1. köt., Viața și Sănătate Kiadó, 2000, 221. old.
7. 1876., 42. levél.
8. Terrie Dopp Aamodt, Gary Land és Ronald L. Numbers, *Ellen Harmon White – American prophet*, Oxford University Press, 2014, 110. old.
9. Horace Shaw, *A Rhetorical Analysis of the Speaking of Msr. Ellen G. White, A Pioneer Leader and Spokeswoman of the Seventh-Day Adventist Church*, Michigan State University, 1959, doktori szakdolgozat, 282. old.
10. Herbert E. Douglass, *i. m.*, 221. old.
11. Jack Provonsha, *Remnant in Crist*, 11. old.

Egy próféta Európában

Tudott-e valamit Ellen White Romániáról?

Ezernyolcszásnyolcvannégy május 28. – június 1. között George Butler, a Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának elnöke részt vett egy európai lelkésztalálkózón, s ekkor Pitești-re is eljutott. Ez alkalommal fogadták el azt a javaslatot, mely szerint az európai adventisták meghívják Ellen G. White testvérnőt és fiát, William C. White-ot egy missziós körútra. A felkérés, melyet teljes bizonyossággal Toma Aslan is megszavazott a pitești-i közösség nevében, kifejezi azt a tiszteletet és értékelést, amelynek a White család ezen nemrég alakult gyülekezetek körében örvendett.

Így, 1885. augusztus 7-én, az akkor 57 éves Ellen White felszállt a Cephalonia hajó fedélzetére és fiával, William C. White-al együtt elindult a liverpooli célállomás felé.

Szeptember 10-én kezdődött a Svájci Konferencia közgyűlése és szeptember 15-én került sor az európai missziós bizottság gyűlésére, melyen Toma Aslan is részt vett. Feltételezhetjük tehát, milyen izgalommal beszélhetett Toma Aslan a romániai missziós sikerekről, olyan körülmények között, amikor az ország éppen felszabadult a török iga alól és egyre több ellenállásba ütközött különböző területeken. Lehetséges, hogy régi munkatársa, A.C. Bourdeau személyesen mutatta őt be White testvérnőnek, hiszen egy ideig Olaszországban is dolgoztak, majd Bourdeau misszionáriusi minőségben eljött a Román Országokba.

White testvérnő azonban soha nem látogatott el Romániába, melynek fő oka lehetett a Bázeltől elválasztó nagy távolság, a hasonló érdekeltsgű pontok hiánya ezen az útvonalon, az olyan kisebb intézmények jelenlétének hiánya, amelyek szükségessé tették volna jelenlétét, vagy azok a nehézségek, amelyekkel ennek a csoportnak szembe kellett néznie. Ezek a próbák azt eredményezték, hogy a romániai csoport egy időre megszakította a hivatalos kapcsolattartást az európai egyházszervezettel.

Mégis, nem feledkezett meg országunkról, írásaiban kétszer tett említést róla, nem az akkor áthidalhatatlannak tűnő nehézségek, hanem egy eljövendő dicsőséges nap reményének összefüggésében. Íme, mit írt Romániáról a *Review and Herald* folyóirat 1887. december 7-i számában: „Ugyanakkor szem előtt tartjuk Hollandiát, Ausztriát, Romániát, Törökországot, Görögor-

A harmadik Európai Tanácskozás (1885) résztvevői, köztük Toma Aslan

szágot és Oroszországot, ahol milliók és milliók élnek, akik ugyanolyan értékesek Isten szemében, mint mi, és akik nem tudnak semmit a jelen időre vonatkozó különleges igazságokról. Az ezen határok között élő lakosság száma négyeszerese az Amerikai Egyesült Államok lakosságának...”

„Lefektettük az egyház alapjait Hollandiában. Romániában és Korzikán is vannak néhányan, akik hallgatnak Isten Szavára és várják az Ő Fiának visszajövetelét.”

Az említett két kijelentésen kívül nem találunk több utalást Ellen White írásaiban országunkra. Mégis, az a tény, hogy ezek 1887-ben láttak napvilágot, rámutat arra, hogy akik az európai missziómunkával foglalkoztak, azok a Dunától északra fekvő területeket is szem előtt tartották, annak ellenére, hogy ez nagyon távol esett tőlük. Ne feledjük, hogy létezett már egy román nyelvű kiadvány, az „Adevărul Prezent” (Jelenvaló Igazság), és áldásukat adták Toma Aslan evangéliumi munkásságára ezeken a területeken.

Amikor Ellen White hajója 1887. augusztus 11-én kikötött Bostonban, lelkében hordta a jól végzett munka elégtételének örömét és a fiatal gyülekezetek iránti aggodalmat, melyeket ettől kezdve folyamatosan megemlített imáiban és írásaiban. Ez volt az élő bizonyítéka, hogy Isten ismeri szolgáit és támogatja munkájukat örök tervének beteljesítésében. ■

Adrian Neagu, lelkész, a történelemtudományok doktora, Olténiai Egyházterület

Illés palástja

Illés által Isten hatalmas munkát végzett el népe között. Miután szolgálata lejárt, Isten Lelke jelenlétét meghagyta népe között, hogy azt továbbra is vezesse a kijelölt úton. Az adventi nép között is munkálkodott Isten egyik, a próféta-ság ajándékával megáldott eszköze, Ellen White, aki száz éve tette le a tollat. Mi lesz ezentúl?

Kialvó gyertyafény¹

Habár ereje fogytán volt és munkabírása egyre csökkent, Ellen White élete utolsó szakaszában is tevékeny életet élt. 1915. február 13-án, dolgozószobája felé menet elesett, és eltörte a bal forgócsontját. Emiatt napjait többnyire toloszékben, majd egyre inkább ágyban töltötte. Amikor fia július 8-án reggel meglátogatta, azt mondta neki: „Hála Istennek, keveset szenvedek”, majd titkárnöje, Sara McEnterfer felé fordulva így szólt: „Most már nincs sok hátra”. Július 16-án, péntek délután családja és barátai körében, utolsót sóhajtván megpihent. Fia, William azt írta: „A szobában mindenki azt várta, hátha még egyszer lélegzetet vesz. De nem vett.” Majd később: „Olyan volt, mint egy kialvó gyertyafény.”

A szomorú hír gyorsan terjedt, számos gyülekezetben már másnap, szombaton értesültek róla. Vasárnap este hét óraker rövid megemlékezést tartottak a családi ház kertjében, körülbelül négyszáz személy részvételével.

Azon a hétfőgén a közeli Richmondban sátoros összejövetel zajlott, ahonnan a résztvevők így üzentek a családnak: „Ha White testvérnő életben és erőben itt lett volna az összejövetelen,

A temetési istentisztelet Battle Creek-ben, ígét hirdet Haskell testvér.

arra tanított volna, hogyan éljük a keresztény életet. Miért ne hoznák ide, és valaki beszéljen arról, hogy hogyan élte ő a keresztény életet?” Így másnap korán reggel a koporsót vonatra tették, és a család vele együtt Richmondba utazott, ahol egyszerű, megható istentiszteletet tartottak.

Ezután, végakaratahoz híven, Battle Creekbe szállították, ahol július 24-én, szombaton sor került a temetési szertartásra. A 11 óraker kezdődő istentiszteletre már 8 körül gyülekezni kezdtek a helyi imaházba. Ezután kikísérték a temetőbe, ahol egy rövid ének, igei üzenet és ima következett, majd Ellen White-ot ideiglenes nyugovóra helyezték férje: James, nagyobbik fia: Henry és csecsemőkorában elhunyt gyermeke, valamint apósa és anyósa mellé. A környéken számos megemlékező istentiszteletet tartottak, és a helyi sajtó is több ízben beszámolt a történekről.

És azután?

A temetés végeztével az egyik helyi lap, amely egyébként terjedelmesen beszámolt magáról a temetés körülményeiről is, a következő interjút készítette Ellen White kisebbik, életben levő fiával, Willie-vel:

„Választott-e magának utódot Ellen G. White?”

„Sosem gondolta úgy, hogy hatalmában állna egy ilyen kérdésben dönteni, éppen ezért senkit sem nevezett meg, mint munkájának lehetséges folytatóját.”

„Tudta-e, hogy ki lesz az utóda?”

„Ezt a kérdést sokszor feltették neki is, de ő mindig elmondta, hogy erre nézve nem kapott

Fotók: <https://photo.egw writings.org>

1. Forrás: Arthur L. White: *Ellen G. White: The Later Elmshaven Years (1905–1915)*, 1985; in Ellen G. White Writings, Complete Published Edition 2007, 431.10-439.1.

Ellen G. White temetése a Battle Creek-i temetőben

kijelentést, nincs információja erről, sem mondanivalója.”

„Tudott-e arról, hogy valaki majd az utóda lesz?”

„Ezt is gyakran kérdezték tőle, és mindig azt mondta, hogy nem tudja. Együttal mindig elmondta azt is: bízunk abban, hogy Isten gondot visel a műről, ezért másoknak sem kellene emiatt aggódnia.”

„Választanak-e majd az egyház vezetői valakit, aki tovább vigye az ő munkáját?”

„Nem. Meggyőződésük, hogy Isten fogja kiválasztani hírnökeit, ezért elbizakodottság lenne részükről kiválasztani valakit, aki által a próféta-ság lelke megnyilvánuljon.”²

A kérdés mai napig is időszerű maradt, és különféle, nyílt vagy burkolt formában megfogalmazódik: mi lesz Ellen White után? Van-e még szerepe az adventi nép lelki növekedésében és útbaigazításában? Vannak-e, lesznek-e utódai? Írásai még mindig időszerűek és tekintéllyel bírnak?

Ez utóbbi kérdésre ő maga válaszol: „Népünknek óriási világosság adatott ezekben az utolsó napokban. Ha megtartatik életem, ha nem, írásaim mindenkor beszélni fognak, mindaddig végezvén munkájukat, amíg az idő megmarad. Írásaim össze vannak rendezve, és még ha nem is élnék, az Úr nekem adott üzenete fenn fog maradni és szólni fog az emberekhez.”³

Annak ellenére, hogy kételkedők mindig voltak, vannak és sajnos lesznek is, Ellen White írásainak időszerűsége újra meg újra bebizonyosodott. Körülményeink változtak az akkoriakhoz képest, új és új gondok és kihívások tesznek próbára bennünket, de a White testvérnő írásai-ban megfogalmazott elvek helyes alkalmazása mindig célra vezetett egyéni és gyülekezeti kérdésekben is. Másrészt, számos olyan dologban, amit a tudomány, főleg az orvostudomány akkoriban nevetségesnek tartott, mára bebizonyosodott, hogy igaza volt. A dicsőség mindezért természetesen azé, Aki az ajándékot és a kijelentéseket adta neki: az Istené.

Illés palástja

Mind a mai napig az Adventista Egyház egyik hitelve Ellen White-ot Istennek a próféta-ság ajándékával megáldott eszközöként fogadja el: „A Szentlélek egyik ajándéka a prófétálás. Ez az ajándék a maradék egyház ismertetőjele, ami Ellen G. White szolgálatában nyilvánult meg. Az Úr hírnökeként írt művei az igazság maradó és hiteles forrásait, amelyek az egyházat vigasztalják, vezetik, tanítják és helyreigazítják. Továbbá nyilvánvalóvá teszik, hogy a Biblia az a mérce,

amellyel minden tanítást és tapasztalatot ellenőrizni kell.”⁴

Számos igehelyet összevetve elmondhatjuk, hogy a benne megnyilvánuló ajándék, a próféta-ság lelke az adventi nép, a maradék, az utolsó gyülekezet azonos-ságának meghatározója, sőt az egyik próbaköve Isten parancsolatainak megtartása mellett (Jel 12:17; 19:10; 14:12; lásd még: Jól 2:28-29; Csel 2:14-21; Zsid 1:1-3). Ennek az ismertetőjelnek a viselése azonban nem csupán arra vonatkozik, hogy azt sorainkban valaki megkapja és használja. A próféta-ság lelke, mint ismertetőjel, minden adventi hívó életében ott kell, hogy legyen. Az Ellen White-on, mint Isten eszközén keresztül kijelentett igazságok tekintélye a Szentírás után a második, azok elfogadása és gyakorlása pedig a próféta-ság lelkének, mint ismertetőjelnek a viselését jelenti. Nem szabad azt sem szem elől téveszteni, hogy írásai nem csupán hitelvi vagy teológiai kérdésekre terjednek ki. Számos kinyilatkoztatást találunk azokban a családi életre, az anyagiakkal való gazdálkodásra, nevelésre, és az egészséges életmódra nézve. Felismerhető-e életünkben a próféta-ság ajándékának kéz-jegye ezeken a területeken is?

Példázként, mint advent nép, helyzetünk valahogyan az Elizeuséhoz hasonlít. Illés távo-zása után, nagy munka, nehéz feladat elé nézve tudta, hogy mi az, ami számára a legfontosabb: a Lélek kettős mértéke (2Kir 2:9). Azt is mondhatnánk, hogy Ellen White ajándéka számunkra Illés palástja. A kihívás ma is legalább akkora, a körülmények legalább olyan nehezek, ezért nekünk is szükségünk van az adventi nép eme hírnökében dolgozó lélekre, annak akár kettős mértékére.⁴ „Csak Isten Lelkének erejével, az Illésben lakozó isteni lélek kettőzött erejével tudunk helytállni mi, »akikhez az időknek vége érkezett« (1Kor 10:11).” [...] Isten csak egyet kíván tőlünk: ébredést, engedelmes szolgálatot. Illés – ember volt, hozzánk hasonló. Nekünk is van reményünk tehát, hogy Illés lelkével és ere-jével célba érünk.”⁵

A hírnök nincs közöttünk, de Isten Lelke ma is hajlandó erősíteni, megállni és győzelemre vezetni azokat, akik elfogadják Őt, az általa kijelentett igazságokat és gyakorolják azokat. ■

Virágdísz E. G. White temetésén: „Ímé hamar eljövök.”

2. Arthur L. White: *Ellen G. White: The Later Elmshaven Years (1905–1915)*, 442.3–443.2.

3. Ellen G. White: *Szemelvények*, I. köt., Advent Kiadó, Budapest, 1999, 50. old.

4. George R. Knight: *Ellen G. White élete és szolgálata*, 84. old.

5. Dr. Szigeti Jenő: *Két próféta*, H. N. Adventista Egyház, Budapest, 1988; 64. old.

László Zoltán, lelkész, Bálványos-váralja

Ha nem lett volna Ellen White...

Amikor gyermekeink kicsik voltak, elkezd-tük megmagyarázni nekik világrajöve-tük titokzatos csodáját: az édesanyátok és édesapátok közötti szeretet nélkül ti nem létezné-tek. Elképzeltetitek ámuló tekintetüket! Istennek irántunk való szeretete nélkül Ellen White sem létezett volna. Ő maga így vélekedett: „A szombattartók számára adott bizonyágtételek ismeretében elképedve szemléltem Isten irgalmasságát, népéről való gondoskodását, amelynek számtalan figyelmeztetést fogalmazott meg, kiemelte a rá leselkedő veszélyeket és bemutatta, milyen ki-váltságos rangra szeretné helyezni.”¹

Ha nem lett volna Ellen White, úgy tűnt volna, hogy Isten nem szereti az 1844-es nagy várakozás kudarcra után csalódott és összezavarodott hívőket. Olyan lett volna, mintha Isten nem szeretné az elkövetkező években a világosság után kutató népét, amikor lassan, fokozatosan kialakult az Adventista Egyház hitalapelvei szerkezete. Ez olyan, mintha Isten nem szeretné mindazokat, akik helytelen és egészségtelen életmódjuk miatt tönkretették egészségüket, majd hatástalan kezelésekkel próbálnak javítani a helyzetben. Azonban Isten, az Ő nagy szeretetében szólt gyermekeihez. Újból és újból beszélt ezen oda-szentelt alázatos hang által, irgalmának, szeretetének és gondviselésének bizonyítékaként.

Nagyon szomorú lenne mindezt elfeledni. Ma, amikor az egyház már régóta örvend azoknak az áldásoknak, hogy élt körünkben egy próféta, és az egész társadalom átvett olyan pozitív gyakorlatokat, melyeket ő és más reformátorok vezettek be, sajnálatos módon hajlamosak vagyunk elfeledni, hogyan is következtek be ezek a változások. Amikor írásait olvassák, egyesek megbotránkoznak szigorú dorgálása, az üzenet közvetítési módjának hiányosságai és az időnként hibás nyelvezet használata miatt. Ne feledjük azonban, hogy a profétikus üzenetek Istentől származtak, aki szeretett és folyamatosan szeret bennünket.

Történelmi áttekintés

Ellen White nem lett volna próféta, ha Hazen Foss, aki ihletést kapott Istentől, hogy 1844-ben világosságot és vigasztalást nyújtson az Úr Jézus visszajövetelét váró nép számára, elfogadta volna a hívást és teljesítette volna küldetését. Valószínűleg nem lett volna szükség egy másik elhívásra. Azonban tudjuk, hogy ez nem így történt, és az ő visszautasítása után Isten egy gyenge, alázatos embert hívott el, aki választott az Ő Szavára.

Egy ideig azt gondolták, hogy William Foy, a másik férfi, aki Ellen White előtt kapott néhány profétikus látomást, szintén visszautasította az üzenet továbbítását, azonban az elmúlt három-négy évtizedben folytatott kutatások nyomán Delbert Baker, a Generál Konferencia jelenlegi alelnöke arra a következtetésre jutott, hogy Foy profétai elhívása csak egy korlátozott ideig tartott, melyben, a kor erőteljes faji előítéletei miatti tévovázás és habozás ellenére, teljesítette feladatát.

Mindenekelőtt a Biblia

Ha nem lett volna Ellen White, az azt jelentette volna, hogy az Adventista Egyház már megadta a Szentírásnak az azt megillető figyelmet. Akkor már nem lett volna szükség erre a hangra, amely a Bibliához való visszafordulásra intsen. Ő a lehető legtisztábban fejezte ki ezt az üzenetet. 1871-ben egy álmodást látott, melyben körülvette a Bibliát a már nagy példányszámban kinyomtatott „Bizonyágtételek a gyülekezeteknek” kötetével. „Ti nem vagytok jártasak az Írásokban. Ha

tanulmányotok tárgyává tettétek volna Isten Szavát, hajtva a vágytól, hogy elérjétek a Bibliában élénk tárt lelki szintet, hogy eljussatok a keresztény tökéletességre, nem lett volna szükségetek a bizonyágtételekre.”²

Megérné feltenni a kérdést, hogy vajon nem mi semlegesítettük valamilyen formában a bizonyágtételek célját? Nem tettük ezt meg akkor, amikor személyes lelki életünkben, a gyülekezeti életben, a prédikációkban és a cikkeken a Szentírást háttérbe szorítva használtuk Ellen White írásait? Nem tettük ezt akkor, amikor nehezen értelmezhető bibliai részekhez érkeve, a helyes hozzáállás helyett (Sola Scriptura módszer: kutassuk imádságos lelkülettel mit mond a Biblia erről a témáról, vizsgáljuk meg nyelvtanilag a szöveget, vegyük figyelembe a szövegösszefüggést, a műfaji sajátosságokat és vessük össze más bibliai szerzők magyarázatával a kérdéses szöveget) türelmetlenül keresgéljük, hogy mit ír Ellen White erről a témáról, eltorlaszolva így az előttünk álló nehezebb, de helyes utat?

Amikor Ellen White felfedezte írásainak ilyen jellegű, helytelen felhasználását, ez annyira zavarta, hogy megkért mindenkit, ne idézzék többé addig, ameddig az emberek nem tanúsítanak kellő figyelmet a Biblia tiszta és világos szavainak. „Tegyétek félre Ellen White-ot. Ameddig nem hallgattok a Bibliára, amíg éltek, ne idézzétek többé szavaimat!... Ne ismételjétek, amit én mondtam, azzal, hogy »White testvérnő ezt mondta«. Keressétek és kutassátok, mit mond az Úr, Izrael Istene, majd pedig tartsátok meg parancsolatait.”³

Egy próféta gyötrődései és örömei

Ha nem lett volna Ellen White, meglehetősen keveset tudnánk egy próféta elhívatottságú személy mindennapjairól. A bibliai próféták élete nagyon vázlatosan tárul elénk és bizonyos szempontokra egyáltalán nem derül fény. Jakab apostol ezt írta: „Illés ember volt, hozzánk hasonló természetű.” (Jak 5:17)

Ellen White személyének 70 évnyi jelenléte segített jobban megérteni, hogy milyen formában működik, és hogyan nem működik az ihletés. Egészen más fényben látjuk a próféta ihletést, ha figyelembe vesszük azt a megfeszített munkát, amely által nyomtatásban kiadható szöveggé kovácsolta az Istentől kapott kinyilatkoztatásokat, annak szükségességét, hogy segítséget találjon a kiadványok szerkesztésében, hogy időről időre újra áttekinthesse bizonyos írásait, hogy kijavítsa a hibás értelmezéseket.

„Most félre kell tennem ezt a hiányosan körvonalazott témát, mert attól félek, hogy hibásan fogjátok értelmezni azokat a dolgokat, melyek tiszta és világos bemutatására annyira gondosan figyelek. Ó, fejlessze Isten értelmemet, mivel gyenge író vagyok és nem tudom írásban és beszédben megfelelően kifejezni Isten hatalmas, mély titkait. Ó, imádkozzatok magatokért és imádkozzatok értem!”⁴

Nem tudnánk, hogy a próféta ajándék és az isteni üzenet továbbításának felelőssége nem zárja ki a vidámságot és a humort, mind a magánéletben, mind nyilvánosan. Akik közelében éltek, számtalan olyan esetről számoltak be, amikor humorosan állt hozzá bizonyos élethelyzetekhez. 1914-ben, halála előtt egy évvel Ellen White egy meleg kabátot kapott ajándékba egy Japánban tartózkodó ismerősétől. Azonban a ruhadarab túlságosan szűknek bizonyult és alig ért össze a testén. Ellen White nevetve adta ki az utasítást titkárnőjének, hogy köszönje meg a bőkezű ajándékot, és tegye hozzá, hogy ő sokkal testesebb, mint ahogyan azt egyesek gondolják.⁵

Hatalmas befolyás

Az idők során gyakran szembesültem azzal a kérdéssel, hogy európai viszonylatban miért Romániában él az egyik legnagyobb létszámú adventista közösség. Mindig hangsúlyoztam, hogy az egyik kiváló tényező Ellen White írásainak befolyása. Legfőbb könyveit már nagyon hamar lefordították, kinyomtatták és használták. További két tényező a romániai adventista pionírok magas intellektuális szintje és a társadalmi megújulás, amely az advent üzenet prédikálását követte. E két utóbbi is szorosan kapcsolódik Ellen White írásaihoz.

Időközben ezek az áldások számos módszer segítségével túljutottak az Adventista Egyház határain és lelki erőforrást, gyakorlati keresztény életpéldát nyújtanak több ezer más felekezethez tartozó hívő ember számára. ■

Adrian Bocăneanu
lelkész és a Speranța
TV külkapcsolatokért
felelős igazgatója.
1995–2005 között
a romániai Hetednap
Adventista Egyház
elnöke volt.

1. Ellen G. White, *Bizonyágtételek a gyülekezeteknek*, 2. köt., 483. old., az eredetiben.

2. Ellen G. White, *Bizonyágtételek a gyülekezeteknek*, 2. köt., 605. old., az eredetiben.

3. Ellen White, *Solii alese*, 3. köt., Viața și Sănătate Kiadó, 2012, 30. old.

4. i.m., 76. old.

5. Dores E. Robinson levele William C. White-nak, 1914 november 3. Forrás: George Knight, *Walking with Ellen G. White*, Review and Herald, Hagerstown, Maryland, 1999, 21. old.

Ellen G. White

– a Gondviselés eszköze

az Adventista Egyház történetében (1)

Ellen White személyisége

100 év telt el Ellen White halála óta. Kihívások százada az egyház számára. A legjobban várt pillanat elhalasztódott és még késik, azonban ezeregy váratlan esemény lepett meg nemzedékről nemzedékre, melyek többé-kevésbé felkészületlenül érték bennünket.

Ellen White, életében vagy írásai által minden adventista számára a legfontosabb oktató és nevelő tényező az egyházban. Egyeseknek édesanya vagy testvér, másoknak anyós, de egyetlen adventista sem hagyhatja figyelmen kívül. Kifejezetten vagy tapintatosan, tudatosan vagy tudat alatt, halála után 100 évvel is értékeljük azt a hatalmas befolyást, amelyet az egyházra gyakorolt.

Ellen White soha nem nevezte magát „prófétá”-nak, hanem „Isten hírnöke”-nek, azért, mert már számos állítólagos próféta jelent meg a világban, akik szégyent vallottak. Ugyanakkor küldetése és szolgálata több irányba szétterjedt. Ő nem egyszerűen egy hitalapelv-gyűjtő volt, ahogy azt egyesek, akik nem ismerik, vélik. Minden adventista hitalapelv a Biblia komoly tanulmányozása nyomán jött létre, azonban igaz, hogy Ellen White felfedezései által mélyültek el és váltak bizonyossá.

Vallásos szerzőként, prédikátorként, evangélistaként, lelki tanácsadóként, misszionáriusként, reformátorként egyaránt tevékenyen dolgozott. Kivette részét az egészségügyi, étrend- és táplálkozásbeli, nevelési, pszicho-pedagógiai, missziós, teológiai, jogi, egyházszerkezési, gazdasági, igazgatói, pénzügyi és szabadidős területeken való szolgálatban is.

Mindezen jó tulajdonságok birtoklása, amelyekkel Ellen White az egyházat szolgálta, prófétai ajándéka által vált lehetőséggé és értékeltté. Ezt az ajándékot nevezzük a Prófétaság Lelkének. Ez nem azt jelenti, hogy neki volt az utolsó szava a bibliamagyarázásban vagy joga volt új tantételek kiadására, hanem ez egy olyan mennyei segítség, amelyet nem lehet végleges veszteségek nélkül alábecsülni vagy figyelmen kívül hagyni.

Saját maga úgy fogalmazott, hogy prófétai ajándéka „egy kisebb fény, amely a Biblia nagy világossága felé vezet”. Aki értékeli a Szentírást, értékelni fogja mindazt, amit a Biblia felfed és kinyilatkoztat azokkal az ajándékokkal kapcsolatban, melyeket Isten adományoz egyházának.

A prófétaság ajándéka nem tartalmazza törvényszerűen és kötelezőképpen az összes ajándékot. Ellen White nem kapta meg azt az „ajándékot”, hogy az egyház minden képességét egyetlen kimagasló tekintélybe összpontosítsa, hanem tanácsokat adott minden ajándék helyes felhasználására. Valószínűleg elérkezett annak az ideje, hogy elhalálozásának pillanatára emlékezve vegyük figyelembe mindazt, amit írásban tanácsolt a gyülekezeteknek.

Ha hangsúlyoznom kellene, hogy miért támogatom Ellen White felfedezéseinek mennyei eredetét, akkor elsősorban nem tevékenységének természetfölötti szempontjait emelném ki, hanem inkább azokat a vonásokat, amelyeket egyetlen hamis próféta sem utánozott le. Stílusától tekintve, amellyel kapcsolatban lehetnek véleménykülönbségek, Ellen White a legmélyebben, a legbiblikusabban és a leginkább szívhez szólóan írja le és mutatja be Jézus személyiségét és az evangéliumot. Ő szerzőként nem ejt ámulatba, de térdre kényszeríti büszkeségünket.

A népi „próféták” körében divat az „alázatoság”, a tanulatlanság, az iskolázottság megvetése és – amennyiben lehetséges – a józan ítélőképesség használatának hiánya. Ellen White azonban, annak ellenére, hogy csupán két elemi osztályt sikerült elvégeznie, bátorította a megfelelő oktatási rendszer és nevelésfilozófia megalapítását az elemi iskolától az egyetemi oktatásig. Ellen White buzdítása nélkül valószínűleg ma nem rendelkeznenk a világ egyik legátfogóbb oktatási rendszerével, sem egészségügyi intézményekkel, sem egységes egyházszerkezettel. Egy tanulatlan, misztikus lánynak nem jutnak eszébe ilyen nagy kiterjedésű, önzetlen tervek. Sem egy olyan anyának, aki négy fia közül kettőt eltemetett és

egy megmentett a hitehagyástól, valamint ő maga is minden nap az Adventet várta.

Annak bizonyítására, hogy Ellen White a Gondviselés eszköze volt az adventistáknak, vázoljuk fel a következőkben az egyház történetének legkimagaslóbb helyzeteit, melyekben közbelépése lényegretörő és sok esetben döntő fontosságú volt. A leírt események azonban természetesen nem merítik ki a felvetett kérdést.

Teológiai és gyakorlati kihívások

Az egyház megszervezése (1860–1863)

Az 1844 utáni években kevesen voltak a szombattartó adventisták és nem érezték szükségét egy egységes egyházszervezet kialakításának. Ugyanakkor, minden vasárnap- vagy szombat-ünnepelő millerita viszolygott a szervezéstől, attól félve, hogy ez lenne az első lépés egy, a pápasághoz hasonló totalitarizmus megteremtéséhez és a szervezés maga „Babilon”. Az egyházban az előrehaladás sok esetben komoly ellenzék legyőzésével került csak megvalósításra. Ez arra kellene készítsen, hogy sokkal jobban gondoljuk át „állásfoglalásunkat”.

Ahogy az adventista misszió egyre nagyobb méreteket öltött Amerikában és a szombattartók száma meghaladta a 3000 főt, egyre sürgetőbbé vált egy szervezett egység létrehozása. Azonban az egyes vezetők részéről megnyilvánuló ellenkezés komolyan fékezte ezt a tevékenységet. Az egyházszervezet hiánya megmutatkozott a tisztviselők csekély létszámában, a tagok nyilvántartásának rendszertelenségében, a nem hivatalosan kiküldött prédikátorok tevékenységében, akik csak állították, hogy az egyház szolgálatában állnak, a hivatásos prédikátorok szervezett anyagi támogatásának hiányában, stb. Egyszóval, a fordulás a már fennálló szervezetlenségben és nem a szervezet megalapításában nyilvánult meg.

Az egyház megszervezésének főszerepét elméletileg, prédikátorként és vezetőként James White vállalta fel, Ellen White és más vezetők tanácsaira támaszkodva. A szervezés több szakaszban, fokozatosan zajlott. 1858-ban Ellen White javasolta, hogy az egyház hivatalos megnevezéseként válasszák a leghitelesebb és legtermészetesebb, a *hetednapos adventista* nevet, amely már népszerűvé vált és amely néven már nem hivatalosan ismertté vált néhány szombattartó millerita.

1860-ban a gyülekezetek képviselőiből alakult bizottság megszavazta a javasolt megnevezést, más, hangzatosabb (pl. Isten Egyháza) javaslatok ellenére. Ez alkalommal, egy két-három

lelkészből és néhány tagból álló kisebbség elkülönült az egyháztól, mivel elleneztek a szervezet és a nevet, de különösen a White házaspár tevékenységét. Ennek a szakadásnak az utóda az a számos kisebb amerikai egyház, amelyek mindannyian külön-külön Isten Egyházának nevezik magukat, elvetik a Profétaság Lelkét, az egységes szervezeti rendszert, az antitrinitárius hitet és a zsidó vallásos ünnepek bevezetésének szükségességét vallják, hevesen tiltakoznak a keresztény ünnepek ellen és spekulatív módon magyarázzák a próféciaikat. Egyesek közülük lemondtak a hetedik nap megtartásáról.

1861-ben alakult meg az első helyi egyházterület, és a hivatalosan magánvállalkozásként működő könyvkiadót is bevonták a választott név hatáskörébe. 1862-ben más helyi egyházterületek is szerveződtek, és 1863-ban az egyházterületi elnökök elhatározták a Generál Konferencia megalapítását. 1865-ben ehhez további két újonnan alakult egyházterület csatlakozott, és a sor folytatódott.

Az egyház folyamatosan bővült és fejlődött, a szervezet pedig egy adott pillanatban már túlságosan szűknek bizonyult egy ilyen bátor világszéles misszióhoz. A túlzott központosítás és a „királyi hatalom” gyakorlása, amelyet Ellen White gyakran keserűséggel állapított meg, szervezési reformot követelt. Ez 1901-ben következett be, amikor Ellen White-ot Ausztráliából hívták vissza, hogy szorgalmazza az egyház melletti újraszervezését. Ez alkalommal alakultak meg az egyház tevékenységekre csoportosított osztályai, külön képviselőkkel, a Generál Konferencia keretében. Az egyház szervezete még számos kisebb átalakuláson ment át az egység megtartásának és a túlzott központosítás visszaszorításának érdekében.

A minneapolis-i konferencia (1888)

Valószínűleg ez volt a Generál Konferencia legviharosabb közgyűlése az egyház történetében, amikor egy bizonyos teológiai meglátás és hagyományörző hozzáállás ütközött egy Krisztusról szóló új üzenettel. Ez az üzenet lényegében aláhúzta „Krisztus feddhetetlenségét Isten törvényével kapcsolatban” (v.ö.: Jel 14:12b) és egyaránt mélyebben hangsúlyozta Jézus valódi istenségét és valódi emberi természetét. Ennek a teológiának az apostolai A. T. Jones ifjú újságíró és E. J. Waggoner orvos voltak. Üzenetüket eleinte elfogadta a képviselők egy része, Ellen White, Willie White, Haskell, Wilcox, Prescott és mások, azonban az ellenzék meggyőzte a többséget, hogy helyezkedjenek semleges álláspontra

ezzel a témával kapcsolatban. Az ilyen helyzetekből világosan kiténik, hogy Ellen White nem rendelkezett a legfelsőbb hatalommal az egyházban, amint azt bizonyos ellenpártok állítják.

A résztvevők között heves viták alakultak ki aránylag apró kérdések miatt (a törvény azonosítása Gal 3:24-ben, a „10 szarv” pontos azonosítása Dán 7-ben stb.). Egyesek Ellen White közvetítésével vagy szavazással óhajtották eldönteni ezeket a vitás kérdéseket. Ilyen körülmények között láthatóvá vált Ellen White ihletett gondolkodásának mélysége. Ő határozottan elutasított minden teológiai kérdésben történő döntőbírói szerepet, ugyanakkor felemelte szavát és ellezte azokat a véleményeket, melyek szerint az ilyen jelegű kérdéseket demokratikus szavazás által kellene megoldani.

Valóban, a teológiai kérdésekben a statisztikai adatoknak és a szavazásnak nincs létjogosultsága. Ellen White ezzel ellentétben javasolta, hogy a vitás pontokra imában és tanulmányozás által kérjenek választ csoportosan és egyénenként, ne szavazással vagy sorshúzás által döntsenek. Annak ellenére, hogy Ellen White remegve távozott Minneapolisból és hosszú éveken keresztül harcolt az ott kialakult ellenségeskedések folytatása ellen, jelenléte megmentette az egyházat a szakadástól és hozzájárult az egyház történetének legnagyobb ébredéséhez.

Az ezt követő években lejegyzett személyes bizonyágtételek, a Jones-szal és Waggoner-rel

történő közös prédikálások, a „Jézus élete” megírása által Ellen White mélyen befolyásolta az 1888-as üzenet elfogadását, néhány ellenszegülő megtérését, az adventista teológiát és prédikálást.

A spirituális-panteista válság (1901–1907)

J. H. Kellogg (1852–1943) híres amerikai orvos, akit a White házaspár fiatal korában támogatott orvosi tanulmányainak végzésében, oda jutott, hogy az Isten mindenhol jelenvalóságának bibliai elvét összetevésztette a széles körben megjelenő, mind a hagyományos pogány spiritualitásban, mind a modern Európában és Amerikában elterjedt és elfogadott, panteista filozófiával. A különbség azonban életbevágóan fontos. A bibliai Isten személyes „mi Atyánk, aki vagy a mennyekben”, aki látható formában jelen van a mennyei szentélyben az angyalok előtt.

Habár Isten tevékenyen megnyilvánul az egész világegyetemben, a természetben, a makro- és mikrokozmoszban, látható jelenlétén túlmutatva, alkotó és fenntartó munkája nem téveszthető össze a természet erőivel. A terek, a sugárzások, a részecskék vagy bármilyen más nem azonosítható Isten természetével vagy jelenlétével. Ezek az Ő teremtményei, jelenlétének bizonyítékai, de nem Ő maga.

Kellogg azonban nyilvánosan állította az egyház összejövetelein, hogy amikor vizet iszunk, akkor Istenből iszunk, a napraforgó azért fordul a nap felé, mert benne van Isten, stb. Ugyanakkor egy könyvet is írt „Élő templom” címmel, melyben az emberi szervezetet a Teremtő valóságos templomának mutatta be, melyben Isten fizikailag megnyilvánul az élet minden folyamatában.

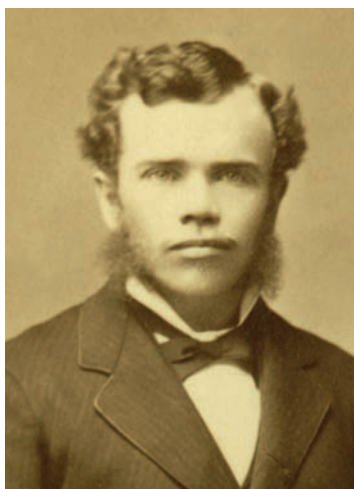
A legtöbb vezető nem figyelt fel a gondra, mivel Kellogg állításainak nagy része első hallásra elfogadhatónak tűnt. Tudományos érveket és bibliai idézeteket vagy Ellen White szavait építette bele mondanivalójába. Ellen White azonban helyesen látta, hogy Kellogg más irányba indult el, és írt neki. Látva, hogy személyes tanácsait nem vette figyelembe, írt az egyház vezetőségének. Eleinte sokan nem fogták fel, hogy

A Minneapolisi Generál Konferencia (1888)

A. T. Jones

E. J. Waggoner

J. H. Kellogg

miről is van szó. A panteista elméletek más jellegű tévedéseket is bátorítottak és terjesztettek orvosi körökben, és ez egyházszakadással fenyegetett.

Kellogg ugyanakkor tehetséges diplomata, rendkívül életörő személyiség, a legismertebb amerikai adventista volt. Vágyott arra, hogy saját elképzelései szerint szervezze újra a Generál Konferenciát. Az orvos egyre jobban az egyház vezetői ellen fordult, akiket középszerűnek tekintett, és Ellen White-ot azzal vádolta, hogy enged fia, Willie befolyásának, akit Kellogg nem kedvelt. Áldozatként mutatta be magát, miközben a háttérben arra törekedett, hogy megkaparintsa a nagy adventista szanatóriumot, melynek élére az egyház őt választotta.

1903-ban, Ellen White állhatatos munkája következtében úgy tűnt, hogy a „szakadás” begyógyul. Bizonyos orvosok nyilvánosan megvallották a többi orvossal és az egészségügyi misszióval szembeni téves hozzáállásukat. Sajnálatos módon azonban Kelloggnak nem volt bevallani való vétke. Jones és Waggoner, az 1888-as üzenet hordozói pedig csatlakoztak hozzá. Waggoner már 1901-ben belecsúszott egy szentimentális teológiai irányzatba és elhagyta feleségét titkárnőjéért¹. 1902-ben kizárták a tagok soraiból, de orvosként továbbra is Kelloggnak dolgozott. Hozzá hasonlóan vallotta, hogy a szentély nem a mennyben, hanem az emberben van.

Ellen White-ot Isten látomásban figyelmeztette, hogy menjenek neki a „jéghegynek”, ami meg is történt. Az egyház vezetősége felvállalta a feladatot, azonban sok évig tartó erőfeszítés

után meg kellett szüntetni a Kelloggal folytatott beszélgetést. 1907-ben zárták ki az egyházból, de ő továbbra is próbálta megszerezni az egészségügyi intézmények fölötti ellenőrzést.

Jones időközben karizmatikus anarchista lett és élete végéig harcolt az egyház vezetőségével, különösen Daniells személye ellen. 1907-ben mozdították el állásából, sok éves kudarcba fulladt megbékélési kísérlet után. Az egyház folyamatosan küzdött érte, sikertelenül. 1909-ben zárták ki. Az egyház ez alkalommal is megmenekült az egyre nagyobb méreteket öltő eretnek befolyásoktól.

Ballenger szentélye (1901–1905)

Albion F. Ballenger amerikai lelkész, könyvkiadó és evangélista egy új elméletet kezdett hirdetni a mennyei szentéllyel kapcsolatban, a helyes megfigyeléseket furcsa újításokkal keverve. 1901 előtt nem mutatott érdeklődést ezzel a témával kapcsolatban. Kedvenc prédikáció-témái a bűn feletti győzelem, a Szentlélek befogadása és a csodálatos gyógyulások voltak. Azonban amikor az angliai egyházat vezette, hirtelen teológiai vizek felé kezdett evezni, újraértelmezve a szentély tanát.

Más adventistákhoz hasonlóan Ballenger hitte a két helyiségből álló mennyei szentély létezését, hitte a 2300 év lezárulását 1844-ben. Ugyanakkor hitte, hogy a bűnöket 1844-ben helyezték Azazel fejére, hogy a nagy engesztelési nap áldozata beteljesült a kereszten, hogy Jézus a Szentek Szentjében szolgál, csak a Szentek Szentjében, mert a mennyei Szentélyben a bűnbeeséstől egészen a keresztig az angyalok és Melkisédek szolgáltak közbenjáróként.

1. Forrás: *Adventszemle*, 2013. február.

Ballenger lecsökkentette a földi szentély szerepét, az adventista magyarázatokat tévelyedtebbnek képzelte a vasárnapi törvénynél. Elméletei, melyek részben evangéliumi és Krisztus-központú jellegűek, számos tekintetben zavarosak. A vizsgálati ítéletre vonatkozó érveléséből az tűnik ki, hogy a keresztdozat minden további ítéletet fölöslegessé tett, amely, véleménye szerint, a törvényeskedést bátorítja. Ballenger, ezen feltevéseivel sok embert összezavart Angliában és Amerikában, ezért 1903 után összeütközésbe került a Generál Konferencia vezetőségével. 1905-ben Ellen White, aki már egy korábbi látomásban látta Ballenger ügyét, írásban, majd személyesen is megszólította, feddően értékelve hozzáállását és elveit, bátorítva, hogy maradjon összhangban az egyház tanításaival. A Generál Konferencia bizottsága meghallgatta Ballengert, visszautasította tanításait, és mivel ő nem volt hajlandó ezekről lemondani, az egyház mondott le róla. Ellen White még írt neki néhány évig, sajnos sikertelenül. Ellen White ebben az esetben is az egyház védelmének eszköze volt.

A „mindennapi” vita (1900–1919)

Ez egy hosszú és a kérdés valóságos lényegével aránytalanul nagyobb összeütközés volt.

A Dániel próféciaiban olvasható „mindennapi áldozat” kifejezést, melyben az áldozat szó a teljes egész értelmének kiteljesítésére került be, az adventisták, William Miller magyarázata alapján a pogányság jelképeként magyarázták. Crosier 1846-ban egy másik álláspontot is közölt, mely szerint a mindennapi áldozat Jézus áldozatát jelképezi.

1900 körül Európában L. R. Conradi misszionárius és teológus személyesen tanulmányozta a kérdést és Crosiertől függetlenül megértette, hogy a „mindennapi” áldozat Jézus áldozata. Miután 1903-ban visszatért Amerikába, biztosan állítva, hogy az U. Smith köré gyűlt csapat régi meggyőződésű magyarázata téves, befolyásolta Daniells elnököt, Prescott professzort, William White-ot és másokat, akik elfogadták az új elvet. Ők azonnal a régi magyarázat ellen fordultak, amely heves vitát váltott ki. Az ellentétes táborban ugyanolyan jó adventisták voltak, azonban nem volt annyi hajlandóságuk az új álláspont elfogadására.

Megemlítjük S. N. Haskell-t, az odaadó pionírt, aki lényegében nem hitte, hogy maga a téma önmagában lényeges lenne, azonban hitte, hogy Ellen White írásai közvetett módon a régi magyarázatot támogatják, ezért lényegesnek tar-

totta ennek fenntartását, mivel ellenkező esetben megrendülne a Profétaság Lelkébe vetett bizalom. Ennek köszönhetően az új magyarázat elfogadói azt hitték, hogy nem bíznak annyira a Profétaság Lelkében.

Ellen White-ot meglepte és gondolkodóba ejtette ez a vita, mivel résztvevői az evangélium bátyáin kellett volna álljanak a városi misszióban. Személyes bizonyágtételeket írt mindkét tábor híveihez. Egyesek szerették volna, ha dönt ebben az ügyben, azonban ő minden ilyen jellegű felkérést határozottan elutasított, kijelentve az igazságot, hogy Isten nem adott neki különleges világosságot ezzel kapcsolatban. Haskell azonban több bizalmat tanúsított Ellen White írásai, mint saját bizonyágtétele iránt.

Sajnálatos módon azonban ez a kifejezés („mindennapi”) komoly sebeket ejtett és mindkét tábor hibás volt ezért. Ellen White a „mindennapi pogány” híveinek üzent, hogy tanulmányozzanak együtt a többiekkel, a többieknek pedig megtiltotta, hogy tovább feszegezzék ezt a kérdést, ameddig nem enyhül a hangulat. Amikor Daniells egy alkalommal tanácsért fordult Ellen White-hoz, ő ezen téma miatt egyszerűen elutasította.

1910 májusában Ellen White és fia, Willie, imádkozásra és közös tanulmányozásra hívta meg a feleket. A régi magyarázat hívei azonban elutasították, azzal érvelve, hogy ők jobban értékelnék egy bekezdést a Profétaság Lelkéből, mint bármennyi máshonnan származó érvelést. Következésképpen minden párbeszéd hasztalan.

Ellen White válaszolt, hangsúlyozva, hogy nem ért egyet azzal, hogy írásait teológiai viták szítására használják fel, és kérte, hogy ne érveljenek írásaival ebben a kérdésben, mert „nem kaptam semmiféle utasítást a szóban forgó kérdéssel kapcsolatban”. Ellen White befolyása majdnem lecsendesítette a vitát, amely azonban halála után is folytatódott, 1919-ig. A valóságban azonban csak a pionírok nemzedékének kihálása után csitult el teljes mértékben és az új magyarázat maradt az egyetlen ismert szempont az új generációk számára egészen a közelmúltig, amikor újból felütötték a fejüket a régi álláspont védelmezői, hogy újra felvegyék a vitát, ez alkalommal nem az egyház vezetősége figyelmének középpontjában.

A következő lapszámban spirituális és karizmatikus jellegű kihívásokról ejtünk szót, valamint Ellen White ezekkel szemben tanúsított hozzáállásáról. ■

Florin Lăiu,
Biblia-oktató, ATI,
Cernica

Ellen White a jövőért

Elegendő említeni valakinek, hogy reggel olvastunk néhány sort a Prófétaság Lelke írásaiból és máris kezdődik a vádaskodások sorozata: „Ti a Biblia fölé helyezitek Ellen White-ot!”

Ha megtörténik, hogy egy prédikációba belefoglaljuk az egyház prófétájának egy tanácsát, azonnal akadnak egyesek, akik úgy vélik, hogy képtelenek vagyunk saját gondolatok megfogalmazására és „töltelékszöveghez” kell folyamodnunk.

Ha 16. század szerinti „felvilágosult” atyafiakkal találkozunk, egyszerűen csak odavetik: „titeket egy asszony vezet, nem lehettek mérvadóak a tanításokban?”

Mások rosszindulatú szójátékkal tárják elénk a „fehér hazugság”-ot (the White lie). Megint mások pedig úgy vélik, hogy a szerző megszegte a korabeli szerzői jogokra vonatkozó törvényeket.

A jelen cikkben nem elemzünk ki pontról pontra minden klasszikus érvet egyházunk prófétája mennyei küldetésének védelmében, annak ellenére, hogy közülünk sokakra ráférne az emlékeztetés. Azonban aggódom azért, hogy a nemzetközi kultúra felkarolásának, a globalizáció és az ökumenizmus századában még mindig ráharapunk erre a csalétekre, amely a végsőkéig megpróbálja különleges önazonosságunkat. Ha mi magunk elvetjük saját prófétai üzenetünket, eredetünket, szerepünket, akkor jönnek az idegenek, hogy emlékeztessenek rá, mi áll a kirakatkunkban!

2014 novemberében a világ legtöbb múzeumát és kutatóközpontját csoportosító Smithsonian¹ Intézet ugyanolyan nevű kiadványa Ellen G. White-ot minden idők első száz amerikai polgára közé sorolta. A száz személy nevét nem pusztán felsorolják, hanem tíz kategória egyikébe sorolva mutatják be. A mi prófétánk az USA történelmének legfontosabb vallási személyiségeként szerepel és több helyet kapott a kiadványban, mint bárki más a kategóriában felsorolt további kilenc személy közül.

Adventistaként nagy megtiszteltetés látni, hogy egy ilyen jelentős intézmény fontosságot tulajdonít Ellen G. White befolyásának a 2000 látomás és kinyilatkoztatás, a 100000 oldalnyi kézirat, az 5000 megjelent cikk és a 40, külön-

böző témában kiadott könyv által, mint aki az irodalomtörténet legtöbb nyelvre lefordított női szerzője.

Velünk meg pontosan az történik, mint Jerikó bevételekor. Az izraeliták remegtek az ellenfél előtt, miközben a város lakói, Ráháb képviselőiben megkövülve írták *Jerikó (még) szabad* című napilapjukba, hatalmas betűkkel: „Tudom, hogy az Úr néktek adta ezt a földet, és hogy megszállt minket a félelem miattatok, és hogy e földnek minden lakosa megolvad előttetek. Mert hallottuk, hogy (...) az Úr, a ti Istenetek az Isten fenn az égben és alant a földön!” (Józs 2:9-11)

Kérdezzétek meg könyvevangélistáinktól, hogy mit keresnek az emberek standjainknál és mit mondanak, amikor meglátják a *Jézus élete*, a *Jézushoz vezető út* vagy *A nagy küzdelem* című könyveinket. Hogyan szorítják keblükre ezeket és kérik, hogy egy hét múlva újra találkozhassanak, megbeszélni az olvasás során felfedezett igazságokat, miközben már másodszor olvassák el a könyvet.

Mások értékelik a 150 évvel ezelőtt megfogalmazott könyveket, lelkeséget, mély gondolatokat, időszerűséget, meghatja és átváltoztatja őket az üzenet, fáradtságot nem kímélve keresnek bizonyos címeket, nem botránkoznak meg a szerző adventista mivoltában, mi azonban habozunk olvasni és idézni őt.

Hiszem és prédikálok Isten Szavának átformáló erejéről! Javaslom, hogy az előttünk álló évben, Ellen White halálának 100 éves évfordulójára emlékezve, hozzuk meg a döntést, hogy újból elkezdjük személyesen tanulmányozni Istennek a Szentírás és a Prófétaság Lelke által közölt üzenetét. Nem a szerző halálát, hanem üzenetének folyamatos időszerűségét ünnepeljük. Saját olvasmányaink és ne mások véleménye és értékelése győzzön meg arról, hogy Ellen G. White Istentől ihletett szerző, olyan próféta, akit Isten azért hívott el, hogy a Szentírás felé fordítsa figyelmünket. ■

Marius Munteanu,
a Hetednap Adventista
Egyház Román
Uniójának elnöke

¹ <http://www.smithsonianmag.com/smithsonianmag/meet-100-most-significant-americans-all-time-180953341/?no-ist>

Változtass az életeden

helyes döntésekkel!

1

Az egészség titkai

Az életet (olykor tartós következményekkel járó) döntéseink határozzák meg. Hogy kék vagy szürke autót vásárolunk, nem életbevágó döntés. De az, hogy mit tartunk a hűtőszekrényben, mit teszünk szabadidőnkben

vagy mit gondolunk másokról, rendkívüli mértékben befolyásolja egészségi állapotunkat és boldogságunkat. Genetikai örökségünk csak kis mértékben felelős kialakuló betegségeinkért. A hosszú, egészséges és boldog élet leginkább azon döntéseinktől függnek, melyeket naponta hozunk meg életmódunkat illetően. Áldozz testi, mentális, szociális és lelki fejlődésed érdekében és meg fogsz

lepődni az eredményen. Olyan egyszerű dolgokról van szó, mint a rendszeres gyaloglás, pozitív életszemlélet, megfelelő pihenés vagy elegendő vízfogyasztás. Döntsd el, hogy javítasz az egészségeden! ♥

Még ma elkezdheted!

www.secretsofwellness.org

HETEDNAPI
ADVENTISTA
EGYHÁZ

150
ÉVE

HIRDETJÜK AZ EGÉSZSÉGES
ÉLETMÓD ELVEIT

health
MINISTRIES
INTER-EUROPEAN DIVISION - EUD

Valérie Dufour
Egészségügyi Osztály, EUD,
Bern, Svájc